

תפ"ח 2953/02/12 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א נגד תופיק דלו, פואד (בן ג'מיל) אבו מנה, טלאל ג'רייס אבו מנה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

19 יולי 2016

תפ"ח 2953-02-12 מדינת ישראל נ' דלו ואבו מנה

	בפני:	כב' השופט גלעד נויטל, אב"ד כב' השופט מאיר יפרח כב' השופטת גיליה רביד
<u>המאשימה</u>	בעניין:	מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א (פלילי) ע"י ב"כ עו"ד ענת בן זאב ועו"ד מיטב דגן נגד
<u>הנאשמים</u>		1. תופיק דלו (עצור) ע"י ב"כ עו"ד אבי כהן 2. פואד (בן ג'מיל) אבו מנה (עצור) ע"י ב"כ עו"ד שמשון וייס ועו"ד איתן און 3. טלאל ג'רייס אבו מנה ע"י ב"כ עו"ד משה שרמן ועו"ד מיכל רייכמן

גזר דין

השופט גלעד נויטל, אב"ד:

הנאשמים הורשעו, פה אחד, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות כדלקמן:

נאשם 1, תופיק דלו: עבירה של **סיוע לרצח** לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן - החוק) בצירוף לסעיפים 31 ו-32(1) לחוק, ובעבירה של **קשירת קשר לביצוע פשע** (לגרום למותו של המנוח), לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

נאשם 2, פואד (בן ג'מיל) אבו מנה: עבירת **רצח** לפי סעיף 300(א)(2) לחוק, ובעבירה של **קשירת קשר לביצוע פשע** (לגרום למותו של המנוח), לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

נאשם 3, טלאל אבו מנה: עבירה של **קשירת קשר לביצוע פשע** (לגרום למותו של המנוח), לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, ובעבירה של **מסייע לאחר מעשה** לפי סעיף 260(א) לחוק יחד עם סעיף 261(1) לחוק.

התביעה וב"כ נאשם 2 טענו לעונש ביום 8.6.16, וב"כ נאשמים 1 ו-3 טענו לעונש ביום 14.6.16. הוגשו ראיות לעונש מטעם התביעה (ת/1 - ת/10), ראיות לעונש מטעמו של נאשם 1 (נ/1 - נ/9), וראיות לעונש מטעמו של נאשם 3 (נ/10 - נ/12). כמו כן, העידו עדי הגנה לעונש מטעמם של נאשמים 1 ו-3. ב"כ הצדדים הגישו פסיקה.

הטיעונים לעונש (תמצית): **התביעה** עתרה להטיל על נאשם 1 עונש מאסר המתקרב ל- 20 שנות מאסר, להטיל על נאשם 2 מאסר עולם חובה, כקבוע בחוק, ולהטיל על נאשם 3 עונש של 10 שנות מאסר. כמו כן עתרה התביעה להטיל על כל אחד משלושת הנאשמים פיצוי למשפחת קורבן העבירה בסכום המקסימלי הקבוע בחוק. ב"כ **נאשם 1** עתר להסתפק בימי מעצרו של נאשם 1, ובאשר לפיצוי עתר להטיל על נאשם 1 מחצית מסכום הפיצוי שיוטל על נאשם 2. ב"כ נאשם 2 עתר בעניין הפיצוי, להטיל על נאשם 2 את הפיצוי המינימלי האפשרי, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט. ב"כ **נאשם 3** עתר להסתפק בימי מעצרו של נאשם 3, ובאשר לפיצוי עתר להטיל על נאשם 3 מחצית מסכום הפיצוי שיוטל על נאשם 1.

אלה מעשי הנאשמים עפ"י הכרעת הדין (תמצית):

נאשם 3 הוא דודו של נאשם 2 (אביו של נאשם 2 הוא אחיו של נאשם 3), שעבד למחיתו במוסך של נאשם 3. בין נאשם 3 לבין האגודה הנוצרית האורתודוקסית (להלן: האגודה), בראשה עמד גבריאל (גבי) קדיס ז"ל (להלן: המנוח), קיים סכסוך ומאבק משפטי על החזקה בדירת המגורים ברח' אחילוף 22 ביפו (להלן: הדירה). נאשם 1 מאורס למדונה - אחייניתו של נאשם 3, והיה זקוק לעזרתו של נאשם 3 כדי להתחתן איתה, והוא קשור אליו. נאשם 1 הוא בן כיתתו וידידו של אנטון (טוני) אבו מנה, שלפי הנטען ע"י ההגנה אנטון התגורר בדירה נשוא הסכסוך דלעיל. אנטון הוא אחיו של נאשם 2, ואחיינו של נאשם 3. אביו של נאשם 1, ונאשם 3, הם חברים. בחודש דצמבר 2011 החרף המאבק בין נאשם 3 לאגודה, והחריפו האיבה והכעס של נאשם 3 כלפי המנוח - יו"ר האגודה, על רקע סירובו של המנוח לדחות את הדין המשפטי בקשר לדירה (בתביעה האזרחית שהגישה האגודה נגד כמה מבני משפחתו של נאשם 3 לקבלת החזקה בדירה) והגשת דו"ח ותמונות של חוקר פרטי, שהאגודה הזמינה, בענין הדירה. ביום 26.12.11 (11 ימים בלבד לפני רצח המנוח) התבטא נאשם 3, בשיחה עם ג'ו חנאווי, בטון מאד עצבני, כי ביכולתו לשלוח אל המנוח למשרדו את אחד מבני אחיו של נאשם 3, ש"יגמור" על המנוח. בשיבת האגודה מיום 28.12.11 (9 ימים בלבד לפני רצח המנוח) איים נאשם 3 על המנוח באומרו, כי אם ההליך המשפטי ימשך "יהיה/ישפך דם", ועוד אמר נאשם 3 למנוח, שישמור על עצמו. בעקבות המאבק דלעיל והחרפת השנאה והכעס של נאשם 3 כלפי המנוח, החליט נאשם 3 לגרום למותו של המנוח. כדי להוציא את כוונותיו אל הפועל קשר נאשם 3 קשר עם נאשמים 1 ו- 2 כדי לגרום למותו של המנוח. במסגרת הקשר סוכם בין הנאשמים כי הרצח יבוצע במהלך חגיגות חג המולד הנוצרי - אורתודוקסי שהתקיימו ביפו בתאריך 6.1.12. במסגרת הקשר ולשם קידומו הצטייד נאשם 2 במסכת זקן לבן וכובע בדמותו של סנטה קלאוס (להלן: הכובע והמסכה), ובסכין אותה נשא נאשם 2 על גופו. ביום 6.1.12 בשעה 17:00 לערך ואילך, צעדו נאשמים 1 ו- 2 בתהלוכת חג המולד יחד עם חברים ובני משפחה נוספים, פואד בן רימון אבו מנה ואנטון (טוני) אבו מאנה (להלן: פואד ואנטון), ברחוב יפת מכיוון דרום לצפון, כשנאשם 2 נשא עמו את הכובע והמסכה, ועל גופו הסתיר את הסכין. בסמוך לשעה 17:40 הגיעו נאשמים 1 ו- 2 לטקס חג המולד (להלן: הטקס) בכנסייה ברח' לואי פסטר ביפו (להלן: הכנסייה). במהלך הטקס חבש נאשם 2, על דעת נאשם 1, את הכובע והמסכה, והשניים התקרבו למקום בו עמד המנוח. בעוד משתתפי הטקס והתהלוכה נמצאים בחצר הכנסייה, הורד מתג החשמל וכבו האורות. בתום הטקס יצאו נאשמים 1 ו- 2 מהכנסייה, ועקבו אחר המנוח שהלך אותה עת ברח' יפת מכיוון צפון לדרום, כשבכוונתם לממש את תוכנית הקשר ולדקור את המנוח ולגרום למותו. המנוח לבש חליפה אפורה וחבש על ראשו כובע אדום. בהגיעם סמוך לפינת הרחובות יפת ויהודה מרגוזה, סמוך לשעה 18:20, עטה נאשם 2 על פניו את הכובע ומסכת הזקן, בכוונה להקשות על זיהוי כדוקר, ויחד עם נאשם 1 הם עקבו אחר המנוח שהלך מטרים ספורים לפנייהם. בהגיעם למפרץ חנייה סמוך לרחוב יפת 42, רכן נאשם 2 מאחורי רכב חונה, שלף את הסכין שהוסלקה מבעוד מועד בגופו ולאחר מכן התרומם והמשיך ללכת בעקבות המנוח. נאשם 1, שהלך מכיוון צפון לדרום, תיצפת וחיפה על נאשם 2 כשזה רכן

מאחורי המכונית, ולאחר מכן נאשם 1 סב על עקביו, הסתכל לעברו של נאשם 2, וכשנאשם 2 המשיך ללכת בעקבות המנוח, ירד גם נאשם 1 אל מפרץ החניה, צעד בעקבות נאשם 2 (ובעקבות המנוח) ובסמוך אליו, לכיוון דרום, כשהוא מתצפת ומחפה עליו. נאשם 2 התקדם לעבר המנוח שהגיע לרחוב יפת סמוך לפינת יהודה הימית (המנוח הלך למספר שניות לכיוון אנשים שהיו שם ואז חזר ללכת לכיוון דרום בעוד נאשם 2 ממתין לו, ועבר את נאשם 2), ואז, על דעת נאשם 1 ובכוונה לגרום למותו של המנוח, נאשם 2 התקרב במהירות אל המנוח, הסתער לעברו מאחוריו, ודקר את המנוח בגבו, שתי דקירות עמוקות (להלן - הדקירות). כתוצאה מהדקירות נגרם למנוח פצע דקירה בגב שמאל שתעלת הדקירה הינה משמאל לימין, באורך כ-9 ס"מ, שעברה דרך הותין ובסיס הריאה השמאלית, ופצע דקירה בגב אמצעי, שתעלת הדקירה הינה באורך כ-7 ס"מ שעברה דרך שרירי הגב וקרומ הצדר מימין. המנוח הובהל לבית החולים "וולפסון" שם נקבע מותו. מותו של המנוח נגרם מהלם תת נפחי בעקבות נזק חמור לותין ולריאה השמאלית, שנגרם כתוצאה משתי הדקירות שדקר אותו נאשם 2 כמתואר לעיל. מיד לאחר שדקר את המנוח, נמלט נאשם 2, כשהסכין עדיין בידו השמאלית, ומסכת הזקן והכובע עדיין על פניו וראשו, בריצה מערבה, במדרגות. ואילו נאשם 1, בראותו שאדם (אליאס סחליה) החל לרדוף אחרי נאשם 2, במסגרת סיועו לנאשם 2 רץ נאשם 1 אחרי אותו אדם (סחליה) בכיוון המדרגות, וכשזה (סחליה) חדל מלרדוף אחרי נאשם 2, חדל גם נאשם 1 מלרוץ אחריו. נאשם 1 הלך לכיוון מזרח, עבר על פני המנוח הדקור שקרס מדמם על הרצפה, כשנאשם 1 לא עמד ולא התעכב ליותר ממספר שניות במקום שבו נדקר המנוח, לא עזר לו במאום ולא הזעיק כל עזרה, אלא המשיך בדרכו ונמלט מזרחה. נאשם 2 נמלט לכיוון ביתו ולאחר מכן - לביתו של נאשם 3, אשר קיבל אותו לביתו ועזר לו ביצירת אליבי כוזב (אותו נאשם 3 גם סיפר לאחר מכן במשטרה), בידעו שנאשם 2 דקר את המנוח. נאשם 2 החליף את החולצה שלבש בתהלוכה [חולצה שחורה (מעל חולצה לבנה) עם סמלים בהירים עליה משני צידי בית החזה, ופס לבן בשוליים השמאליים התחתונים של החולצה השחורה (עם מכנסי ג'ינס שלבש בתהלוכה ובו כתמי שפשוף בהירים מקדימה ברגליים)] לחולצה אחרת, ועל דעת נאשם 3 וגם בנוכחותו, הצטלם נאשם 2 (גם) עם פואד ואנטון (טוני) אבו מנה, על מנת להנציח את עצמו לבוש בחולצה שונה מזו שלבש בזמן התהלוכה והדקירה (נאשם 2 החליף את החולצה דלעיל שלבש בתהלוכה, לחולצה כחולה-תכלת עם פסים דקים לאורכה וכפתורים, כשמחתתה החולצה הלבנה) וכדי לבסס לעצמו אליבי כוזב. במעשיהם המתוארים לעיל ולהלן קשרו הנאשמים קשר לביצוע פשע - לגרום למותו של המנוח, נאשם 2 גרם למותו של המנוח בכוונה תחילה ונאשם 1 סייע לו בכך, ונאשם 3 גם סייע לנאשם 2 לאחר מעשה בכוונה למלטו מעונש.

ראיות לעונש

ראיות התביעה לעונש:

גיליון המרשם הפלילי של נאשם 1 (ת/1) שלפיו עברו הפלילי הוא כדלקמן: שנת 2011 - עבירה של נסיון להתפרצות למגורים/תפילה לבצע עבירה ועבירה של היזק לרכוש במזיד, כשבגיין הוטלו על נאשם 1, בשנת 2014, **6 חודשי מאסר בפועל (ת/4)**; שנת 2006 - עבירות של הפרעת שוטר במילוי תפקידו, נהיגה בקלות ראש והחזקת נכס חשוד כגנוב, כשבגיין עבירות אלה הוטלו על נאשם 1, בשנת 2009, בין השאר, **4 חודשי מאסר בפועל**; שנת 2006 - עבירה של חבלה במזיד ברכב כשבגיין הוטלו על נאשם 1, בשנת 2009, בין השאר, **10 חודשי מאסר על תנאי**; שנת 2008 - עבירה של החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית כשבגינה הוטלו על נאשם 1, בשנת 2008, בין השאר, **שנתיים מאסר בפועל**; שנת 2005 (בימ"ש לנוער) - עבירות של שבל"ר ונטישה במקום אחר, הפרעת שוטר במילוי תפקידו, נהיגת רכב מנועי ללא רישיון, נהיגה בקלות ראש, קבלת נכסים שהושגו בפשע, החזקת נכס חשוד כגנוב, הפרת הוראה חוקית, היזק לרכוש במזיד, הסגת גבול פלילית ותקיפה הגורמת חבלה ממש, כשבגיין הוטלו על נאשם 1, בשנת 2007,

בין השאר, 8 חודשי מאסר על תנאי.

גיליון המרשם הפלילי של נאשם 2 (ת/2), שלפיו בשנת 2009 רשומות לחובתו עבירות של החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והחזקת נכס חשוד כגנוב, שבגין הוטלו על נאשם 2, בשנת 2014, בין השאר, 45 ימי מאסר בפועל (ת/5).

גיליון המרשם הפלילי של נאשם 3 (ת/3), שלפיו לנאשם 3 רשומה בשנת 2005 עבירה של ביצוע עבודות בסטיה מן ההיתר, בגינה הוטל על הנאשם קנס. עבירה זו התיישנה בשנת 2013 (ראו גם בעמ' 2,335 לפר').

מתוך עברו הפלילי של נאשם 1 התביעה הגישה את גזר הדין שניתן ביום 2.7.14 (ת/4), ובו הוטלו על נאשם 1 שישה חודשי מאסר בפועל; **מתוך עברו הפלילי של נאשם 2** התביעה הגישה את גזר הדין שניתן ביום 26.5.14 (ת/5), ובו הוטלו על נאשם 2, 45 ימי מאסר בפועל. לטענת התובעת, מאחר ששני גזרי הדין הללו ניתנו במהלך היותם של נאשמים 1 ו-2 במעצר עד תום ההליכים בתיק זה, והם הורשעו בתיקים אחרים בבימ"ש שלום ונשפטו למאסר, אין לנכות את ימי מעצרם בתקופה זו (בעמ' 2,335-2,336 לפר').

הצהרת נפגעי העבירה (ת/6) (תמצית העיקר): סנדי קדיס, בתו של המנוח, הגישה הצהרת נפגעי עבירה בשמה, בשם אמה, שתי אחיותיה ואחיה. אחותה הקטנה, טריסי, היתה כבת 12 כאשר אביהם נרצח, והיא צריכה לגדול מבלי שתהיה לה דמות שתכוון, תגונן ותסייע לדרך נכונה, וזה משמעותי בעיקר בקהילה בה הם חיים שהדמות הגברית היא כה דומיננטית. אביה היה המפרנס היחיד בבית. אמה לא עובדת. לדבריה, אובדן אביה ניכר בכל תחום. גם בהיבט החומרי וגם בהיבט של איכות החיים. לתוך חייהם נכנס החשש הכספי, לצד הנזק הנפשי שהיא מכנה "צללת". הם התנתקו מהמון אנשים. היא הרגישה שאי אפשר לסמוך על אף אחד, לא הצליחה לישון בלילה. היו לה, ולכולם, סיזמים רבים. מהיום שאביה נרצח, הכל השתנה. הם איבדו את עולמם. לדבריה, היא מרגישה כאילו נשארה לבד בעולם. היא היתה חיה אבל לא חיה - עד עכשיו היא מרגישה חור גדול מאוד בגוף ובנשמה. מאז שאביה נרצח אחותה, דניס, והיא - הביאו ילדים לעולם, ואביה לעולם לא יכיר את נכדיו. הכאב והאובדן הם לא משהו שקל לדבר עליו. אביה חסר להם מאוד. מרגישים בחסרונם העצום בכל פינה בבית מבחינת תפקוד, עזרה ומענה לכל דבר. גם על אניס, אחיה, הרצח השפיע. לאובדן של אביה כדמות גברית בבית היו השלכות רבות.

מתוך חוו"ד פסיכיאטרית מיום 28.11.13 - **ת/7** בעניינו של נאשם 1 (תמצית העיקר): שלל כל טיפול פסיכולוגי או פסיכיאטרי בעברו. ציין כי בעברו שימוש בסמים קלים. בוחן מציאות תקין. שיפוט הכרתי תקין. מודע למצבו. זכרון תקין. בבדיקתו ללא עדות לקיומה של מחלה נפשית, ללא עדות לקיומו של מצב פסיכוטי, מתאר לעיתים מחשבות אובדניות על רקע של יאוש ותסכול ממה שעובר עליו מתקופת מאסרו הממושכת, בבדיקתו לא ניכרו תסמיני דכאון, יש לשקול השגחה.

התביעה הגישה את רשימת הבקשות (52) שהגיש נאשם 3 מיום שחרורו ממעצרו - 9.4.13 (ת/8); וראו עוד מוצגי תביעה לעונש - 3 עמודי עדות, **ת/9, ת/10**).

ראיות נאשם 1 לעונש:

מכתבו של מר עומר סיקסיק, יו"ר האגודה למען ערביי יפו מיום 20.4.16 (נ/1) - ממנו עולה: נאשם 1, בטרם הואשם, גילה אורח חיים נורמטיבי והוא בן למשפחה מכובדת בקהילה, ואף תרם רבות לקהילה ביפו. הנאשם התנדב לא אחת בפעילויות לטובת הציבור שארגנה העמותה. נאשם 1 משמש לאביו הנכה כיד ימינו ותמיד תמך ופרנס את משפחתו. האגודה ביקשה, ככל שניתן, להתחשב לקולא בנאשם 1 ובבני משפחתו.

מכתבה של מדונה ואהב, בת זוגו של נאשם 1 (נ/2) - ממנו עולה, כי היא פונה לבית המשפט ומתחננת להתחשב ככל האפשר בנאשם 1 ולנהוג כלפיו במידת הרחמים. לדבריה, לפני למעלה מארבע שנים הם היו מאושרים כאשר תכננו את נישואיהם וקיוו להקים משפחה. היא ונאשם 1 עבדו קשה לפרנסתם ולשיפוץ ביתם, אך לרוע מזלם הכל נעצר עם מעצרו של נאשם 1. לדבריה, הם מקבלים בכבוד ובהכנעה את החלטת בית המשפט. נאשם 1 הוא אדם טוב, עם לב טוב ואהוב על אנשים. מצבו הנפשי בבית הסוהר התדרדר מאוד, הוא מקבל תרופות ואף אושפז מספר ימים בבית חולים. כמו כן, גם מצבם של הוריו קשה מאוד, נפשית וכלכלית. מדובר במשפחה טובה וישרה שכואבת וסובלת מאוד. נאשם 1 עזר רבות למשפחה. היא מבקשת מבית המשפט שלא להחמיר בעונשו של נאשם 1. בשקילת העונש היא מבקשת מבית המשפט לפתוח צוהר של תקווה כדי שהם יוכלו להשתקם יחד, להינשא ולהקים משפחה כאחד האדם וללכת בדרך של אנשים שומרי חוק.

תעודה רפואית של הפסיכיאטרית ד"ר צ'יקין ליליה מיום 24.4.16 (נ/3 ו- נ/4) - ממנה עולה: נאשם 1 מוכר לה מבדיקות קודמות, בעיקר מחודש ספטמבר 2013, אז נטל טריפ וכתוצאה מכך נכנס למצב של אלימות פיזית כלפי חברו וכלפי סוהרים. בנובמבר 2013, לאחר ביקור משפחתו, קיבלו דיווח כי נאשם 1 החל להתנהג מוזר, ביקש להתאסלם, סירב לתקשר עם גורמי הטיפול וגילה מסוכנות כלפי עצמו. היה רושם כי נטל חומר ללא מרשם ונכנס למצב פסיכוטי. נאשם 1 עבר אשפוז, ולא אובחן כסובל ממחלת נפש. נאשם 1 מקבל טיפול אנטיפסיכוטי. נאשם 1, בבדיקה הנוכחית, ללא הפרעות במהלך חשיבה, שולל מחשבות שווא, מתלונן על החמרה במצבו על רקע החלטות בית המשפט - בין השאר, לא ישן ולחץ. ללא עדות לפנומנולוגיה דכאונית מג'ורית. שולל הפרעות בתפיסה, ללא אובדנות או כוונה לפגוע בעצמו ובסביבה, בוחן מציאות תקין. המלצות - ללא השגחה, וקיבל טיפול תרופתי.

מכתבה של עו"ס ליצקי מבית הסוהר רימונים מיום 21.4.16 (נ/5) - נאשם 1 כבן 28, מאורס. לאביו 100% נכות בגין מחלת סרטן ואמו חולת סכרת. לנאשם 1 שתי אחיות. עול הפרנסה עליו. נאשם 1 דיווח על 12 שנות לימוד. נאשם 1 שלל רקע פלילי במשפחתו, שלל רקע פסיכיאטרי ו/או אובדני טרם המעצר. נאשם 1 דיווח על עבר של שימוש מזדמן בסמים. לדבריו, בשנת 2007 במסגרת מעצר בית, עבר טיפול גמילה וטוען שנקי מסמים מאז. מתחילת שנת 2012 שהה בבית סוהר שיטה, ללא עבירות משמעת ובדיקות שתי נקיות מסמים. מנובמבר 2012 שהה בבית סוהר רימונים והשתתף בקבוצה פסיכו-חינוכית "שליטה בכעסים". התרשמות המנחה היא כי נאשם 1 גילה התעניינות בתהליך הלמידה הקבוצתי וביצע את כל המטלות והפגין נוכחות קבועה, אך לא ברור אם הפיק לקחים חינוכיים וטיפוליים. בשנת 2013 התרחש אירוע משמעת בו התפרע נאשם 1 באגף ותקף איש סגל. לדברי נאשם 1 ההתפרעות הייתה עקב נטילת כמות מופרזת של כדורי שינה לאור מצוקה נפשית ממעצרו הארוך. לאחר מכן היה בטיפול ומעקב פסיכיאטרי במהלכו היו שני ניסיונות לפגיעה עצמית. בשנת 2015 התקיימה עבירת משמעת, כאשר נאשם 1 התקוטט עם אסיר אחר. כיום, נאשם 1 נמצא במעקב וטיפול פסיכיאטרי ומשתף פעולה עם הגורמים המקצועיים. ההתרשמות של העו"ס הינה כי נאשם 1

במהלך מעצרו הפגין חוסר יציבות מבחינה נפשית. ניכר כי הקושי נובע מהיותו זמן רב בסטטוס עצור וחוסר וודאות ממצבו המשפטי. כמו כן עולה, כי לעיתים נוטה להתנהגות אלימה במצבי משבר וקונפליקט, אם כי בתקופה האחרונה נאשם 1 מנסה לנתב עצמו לאפיקים פרודוקטיביים יותר.

מסמכים רפואיים מבית חולים מאיר משנת 2013 (נ/6) -בדיקת סי.טי ראש בעקבות חבלות מרובות בראש וסביב עיניו וירידה בראייה, סיכום הבדיקה - ללא ממצא חבלתי.

מסמך של הרוקח באסל (נ/7) - מסמך המפרט, לשיטת ההגנה, את תופעות הלוואי האפשריות, על כל אדם באשר הוא, הנוטל את התרופות המצוינות בו. ב"כ נאשם 1 ציין כי הרוקח לא בדק את נאשם 1. כן ציין כי מוסכם שתימחק התרופה הכלולה בסעיף 3 למסמך (עמ' 2,337 לפר').

אישור של מינהל השירותים החברתיים בעיריית תל אביב-יפו (נ/8) - אימו של נאשם 1 מוכרת ומטופלת במחלקת הרווחה "חוצות - יפו".

אישור מביטוח לאומי (נ/9) - אביו של נאשם 1 זכאי לקצבאות מביטוח לאומי לפי פרק ביטוח נכות. אביו של נאשם 1 מוגדר בדרגת אי כושר של 75% יציבה, וזכאי לתשלום 100% קצבה.

עדי הגנה לעונש מטעמו של נאשם 1:

מתוך עדותו של **עה/1 לנאשם 1, משראווי אחמד** (עמ' 2,339 לפר'):העד היהחבר מועצת העיר בחמש שנים שעברו. המנוח היה חבר שלו, ולמרות זאת בא להעיד עבור נאשם 1. נאשם 1 גדל אצלו בבית, הוא היה בן כיתה של הבן שלו, ולאורך השנים הם שכנים. העד הכיר את נאשם 1 כבחור שאפשר להתגאות בו. העד הכיר את ההורים של נאשם 1, שחינכו אותו לצד הטוב ביותר, והוא אומר זאת כעדות קרובה ואישית. לדברי העד, בשנתיים לפני האירוע, הוא ידע שנאשם 1 התארס והתחיל להשתקם. לדברי העד, הוא ידע על עברו הפלילי של נאשם 1, אך העד הדגיש את החומר האיכותי שיש בבית, את ההורים שעבדו ימים כלילות כדי לתת את החינוך הטוב ביותר. לדבריו, אביו של נאשם 1 אינו מזהה אותו כשעובר לידו, כתוצאה מהתדרדרות רפואית. העד הכיר את נאשם 1 כבחור חיובי.

מתוך עדותו של **עה/2 לנאשם 1, עבד פיטר** (עמ' 2,339 לפר'):העד היה בעבר מדריך נוער חינוך וספורט בעיריית תל אביב, ולפני 30 שנה עבר לעבוד בשגרירות ספרד בתור קצין בטחון. לדברי העד, נאשם 1 הוא בן משפחה, הוא גדל אצלו בבית. העד מכיר טוב את המשפחה של נאשם 1, הוא גדל עם אבא שלו ואחיו. לדברי העד, נאשם 1 מילדות היה ילד נהדר, ילד זהב. בגיל הטיפש עשרה הוא התדרדר קצת, והם תפסו אותו, אחרי שהוא עבר מעצר, נאשם 1 התחיל לעבוד, התארס, רצה להתחתן. לדברי העד אם נאשם 1 רואה זקן ברחוב או עיוור רוצה לעשות משהו הוא עוזר לו, ונותן את כל הכסף, למשל רואה זקנה שסוחבת סלים אז הוא הולך לעזור לה.

מתוך עדותו של **עה/3 לנאשם 1, סאסין ויקטור** (עמ' 2,339-2,340 לפר'):לעד יש מפעל של גלידה, גלידת ויקטורי. נאשם 1 עבד אצלו תקופה. נאשם 1 היה עובד נשמה, עשר.

מתוך עדותה של **עה/4 לנאשם 1, דלו אילהם** (עמ' 2,340 לפר'): היא אימו של נאשם 1. לדבריה, מאז שנאשם 1 נעצר המצב שלהם התדרדר. נאשם 1 דאג הרבה לבית, לפרנסה שלהם, לאבא שלו. אבא של נאשם 1 לא עובד, היא היתה עובדת כגננת ועכשיו היא לא עובדת. לדבריה, אבא של נאשם 1 נכה, יש לו מחלה שפתאום הוא לא יכול לעמוד על הרגליים, היא חולת סכרת. העדה ציינה כי היא יודעת שזה קשה למשפחת המנוח, אבל למשפחה שלה קשה, נאשם 1 הוא הבן היחיד שלה. לדבריה, נאשם 1 לוקח כדורים. לדברי העדה, היא יודעת שנאשם 1 לא אשם, הוא חף מפשע. היא מכבדת את החלטת בית המשפט, אבל נאשם 1 נפל קורבן שהוא בבית הסוהר. לדברי העדה, נאשם 1 מספר שהוא לא מרגיש טוב בבית הסוהר, הוא עייף, וכל אמא לא אוהבת לראות את הבן שלה ככה בבית הסוהר. העדה ביקשה מבית המשפט שירחם על הבן שלה.

לנאשם 2 לא היו ראיות לעונש מטעמו.

ראיות נאשם 3 לעונש:

מעטפה ובה שני מסמכים (נ/10) - לבקשת הצדדים, תוכן המעטפה ניתן לעיון בית המשפט בלבד, והמעטפה תוחזק בכספת (עמ' 2341 לפר', ש' 4-1). בית המשפט קרא את שני המסמכים שבמעטפה **נ/10**.

מסמכים רפואיים (נ/11 ו- נ/12) - מהם עולה: נאשם 3 נמצא במעקב וטיפול מרפאתי. מעברו, ידוע כסובל ממחלת סוכרת קשה עם סיבוכים של המחלה, ביניהם, קושי בהליכה עקב פגיעה של המחלה בעצבים. כמו כן נאשם 3 סובל ממחלת עור מפושטת בגוף. לאור מצבו הקשה, הוא זקוק לעיתים קרובות לביקורי בית ולבדיקת רמות סוכר (סוכרת לא מאוזנת; ראו גם את עמוד התמליל שהגישה התביעה - **ת/9**, עמ' 22).

עדי הגנה לעונש מטעמו של נאשם 3:

מתוך עדותו של **עה/1 לנאשם 3, חיים גרינוולד** (עמ' 2,341-2,342 לפר'): הוא איש עסקים. הוא מכיר את נאשם 3 משנת 1999, כאשר יזמו יחד שותפות עסקית, ומאז נעשו שותפים וחברים. נאשם 3 הוא חבר בלב ובנפש, הוא אדם שעוזר לכל מי שפונה אליו. בעבר, בכנסייה ביפו היה חשש לביצוע לינץ' בחייל צה"ל שנכנס לכנסייה, ונאשם 3 הציל אותו, הוא יצא נגד האנשים שם. מדובר באדם זהב, חבר טוב ושותף נאמן.

מתוך עדותו של **עה/2 לנאשם 3, איברהים אבו שינדי** (עמ' 2,342 לפר'): הוא מנהל מרכז קהילתי יהודי ערבי ביפו, איש ציבור, שעבד כעובד סוציאלי עם חבורות רחוב. הוא מכיר את נאשם 3 ומשפחת אבו מנה יותר משלושים שנה. הוא עשה עם נאשם 3 המון פרוייקטים. במהומות באינתיפאדה באוקטובר 2000 היו מהומות מאוד קשות, העד יחד עם נאשם 3 יצאו לרחוב ועצרו את המהומות, הם בנו אוהל הידברות של יהודים וערבים, נאשם 3 גייס איש עסקים. הוא מכיר את נאשם 3 כאיש שמנסה לשמור על חיים סובלניים, לשמור על החוק. דוגמא נוספת היא חייל שרצו לעשות בו לינץ' בכנסייה, ונאשם 3 הגן עליו בגופו ומנע את הלינץ'. הוא פנה לנאשם 3 בהרבה תחומים, גם בתחום האישי, גם בקשר עם העירייה וגם עם פרוייקטים שונים ורבים שהם עושים בעיר לטובת הכלל. הוא מודע לעבירות שבהן נאשם 3 הורשע. גם המנוח היה חבר אישי של העד וגם עבד איתו בהרבה פרוייקטים.

מתוך עדותו של **עה/3 לנאשם 3, חמים אלבוועלפיה** (עמ' 2,342-2,346 לפר'): הוא אחד הבעלים של מאפיות

אבולעפיה וגם בעל אתר חדשות שמסקר את החדשות ביפו. לא קל לו להיות בסיטואציה זו. המנוח היה חבר טוב שלו, והוא התאבל עליו. בשנת 1995 היה חייל שריסס את הכנסייה ועטו עליו לא מעט אנשים שנמצאו אז באיזור, ונאשם 3 ניסה בכל הכוח להגן על החייל. באוקטובר 2000 היחסים בתוך יפו היו מאוד מתוחים, וקבוצה שמעונוינת לשמר את יפו כעיר של קיום יהודי ערבי, הוא בתוכם, הקימו ביפו אוהל ואירחו יהודים וערבים. נאשם 3, בין השאר, גם מימן מכספו הפרטי מתוך אכפתיות ורצון. לפני 6-7 שנים נאשם 3 התקשר ואמר לו שחטפו ביפו נשק מחייל. נאשם 3 הציע לעד שהם יציעו יחד פרס כספי כדי שיוחזר הנשק, וזה נפתר אחרי כמה שעות.

מתוך עדותו של **עה/4 לנאשם 3, חנוך שטרן** (עמ' 2,346-2,347 לפר'): הוא גימלאי של עיריית תל אביב יפו, ריכז את פרויקט שיקום שכונות, וסיים את תפקידו כעוזרו של מנכ"ל העירייה. הוא מכיר את נאשם 3 יותר מ-20 שנה, והכיר אותו במסגרת פרויקט שיקום שכונות ביפו. נאשם 3 היה פעיל מתנדב שפותר בעיות חברתיות ופותר בעיות של מחלוקת בין הממסד לתושבים. נאשם 3 הוא אדם שכל מילה שלו הייתה אמת, מחוייב ליפו, למשפחה, לכל התושבים, פעיל מאוד, מוציא מכספו ותורם. בסוף שנות ה-80 בשכונת נווה גולן יום אחד שוטר עם קטנוע נרגם באבנים, והוא מצא מקום מפלט במוסך של נאשם 3, אשר הגן עליו והתקשר למשטרה כדי שיבואו לעשות סדר. בתחילת שנות ה-90, בכנסייה של נאשם 3, מגדל הפעמונים הוכרז כמבנה מסוכן, והייתה בעיית מימון. בעזרת נאשם 3 הגיעו למשרד המשפטים והעניין טופל. הוא יודע במה נאשם 3 מואשם. הוא לא יכול להכיל שהחבר הזה, מעשה כזה יכול להיות קשור אליו.

מתוך עדותו של **עה/5 לנאשם 3, סיקסיק עומאר** (עמ' 2,347 לפר'): העד פעיל חברתי כמעט 35 שנים, היה חבר מועצת העיר והוא יושב כראש האגודה למען ערביי יפו. הוא מכיר את נאשם 3 מילדות, הם מאותה שכונה. העד עבד עם נאשם 3 שנים רבות, בהיותו פעיל חברתי ויושב ראש האגודה למען ערביי יפו. לדברי העד, הקשרים של נאשם 3 במשטרה ובעירייה מביאים תועלת מאוד חשובה לקהילה. פעם הוא היה במוסך של נאשם 3 ונכנסה אישה שנאשם 3 לא מכיר, ונאשם 3 אמר לעד שהאישה בלי חשמל כמה ימים, והוא עזר לה בתשלום החוב.

מתוך עדותו של **עה/6 לנאשם 3, ג'ורג' מנצור** (עמ' 2,347-2,349 לפר'): העד, עד לפני מספר חודשים, שימש כעוזר אישי ליועץ המשפטי של עיריית תל אביב, והיום הוא מנכ"ל בפועל של סינימטק תל אביב. הוא גם עו"ד במקצועו. בשנת 2007, נאשם 3 ניסה לשכנע אותו להצטרף לאגודה. האגודה של נאשם 3 הייתה נתינה, טובת הקהילה, שלום בתוך האגודה וקירוב הלבבות שהיה חסר באותה תקופה, וזה מה ששכנע אותו להצטרף. הם התחילו עם העשייה ותוכנית עבודה שהציבו לעצמם. הוא יודע במה הורשע נאשם 3 והוא מאמין בו מאוד, הוא מכיר אותו, את הנתינה שלו, ולדבריו, נאשם 3 הוא איש של רצון ושל עזרה.

טיעוני הצדדים לעונש (תמצית העיקר):

מתוך **טיעון התובעת** (עמ' 2,349-2,359 לפר'): המנוח, גבריאל קדיס ז"ל, יליד 1960, נשוי ואב לארבעה, יש לו שלושה אחים, ואחות שנפטרה לפני שנה. המנוח היה הבעלים של משרד עו"ד ורו"ח ביפו, ושימש כיו"ר האגודה הנוצרית האורתודוקסית. התובעת הפנתה להצהרת נפגעי העבירה (6/ת), ממנה עולים הקשיים הרגשיים, הכלכליים והחברתיים שהמשפחה חוותה מאז הרצח. התובעת ציינה, שהרצח בוצע לאחר תכנון מוקדם מראש, בערב חג המולד, באחד הימים הקדושים לעם הנוצרי, כלפי ראש הקהילה שנושא תפקיד ציבורי ביום חגה, כאשר הרוצח, נאשם 2, מנצל באופן ציני את קדושת החג ואת אחד מסמליו הבולטים, ועוטה על עצמו מסכה של סנטה קלאוס. לטענת התובעת, אירוע זה היה טרגדיה אישית וקשה מאוד למשפחת המנוח, ולקהילה כולה. באשר לעיקרון ההלימה, טענה התובעת כי אין צורך

להכביר מילים, כאשר מדובר בערך החברתי העליון של שמירה על חיי אדם, שהערך בתיק הזה נפגע פגיעה חמורה ובלתי הפיכה. לדבריה, מידת האשם ביחס לעבירות בהן הורשעו הנאשמים היא גבוהה, ובהתאם לכך מדיניות הענישה היא ברף הגבוה של הענישה המקסימלית בחוק בעבירות בהן הורשעו הנאשמים.

באשר לנאשם 1 - התובעת הפנתה לגיליון המרשם הפלילי של הנאשם. התובעת טענה כי מבלי להקל ראש בדברים שנאמרו על ידי עדי ההגנה שהעידו לטובת נאשם 1, אין בהם כדי למקם את עונשו של נאשם 1 ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, שכן אין בדברים שנאמרו כדי להפחית מחומרת המעשים בהם הורשע. במסגרת הנסיבות שהתביעה מבקשת שבית המשפט ישקול בעת קביעת מתחם העונש ההולם לנאשם 1, ציינה התובעת את הנסיבות הבאות: התכנון שקדם לביצוע העבירה - בהכרעת הדין נקבע כי המעשים בהם הורשע נאשם 1 בוצעו תוך תכנון קר שקדם להם, בהליכה אחר המנוח לאורך כל הטקס, בשהייה עם נאשם 2 למעלה מחצי שעה ובתצפות וחיפוי שהיו מתואמים. נקבע בהכרעת הדין כי נאשם 1 ידע על מהלכיו של נאשם 2, התנהג בהתאם להם ומתואם איתו. לדבריה, בהכרעת הדין נקבע כי המעשים בוצעו באופן מתוכנן קונקרטי ובתכנון, וכי נאשם 1 ידע שמעשיו יתרמו תרומה ממשית לביצוע הרצח ושהוא פעל במודעות במטרה לסייע לנאשם 2. באשר לחלקו היחסי של נאשם 1 בביצוע העבירה - ציינה התובעת כי נאשם 1 הורשע בסופו של יום בסיוע לרצח ולא בעבירת רצח, ולא הוכח שנאשם 1 החליט או שלט על הביצוע, שהוא היה "אבי הרעיון", ועוד נקבע שלא הוכח שבלעדיו לא היה מבוצע הרצח. יחד עם זאת, לטענתה, בעבירת הסיוע לרצח בה הורשע, חלקו היחסי הוא גבוה. לטענתה, נקבע כי קו הגבול שבתוך התחום האפור בין היות נאשם 1 מבצע בצוותא עם נאשם 2 ברציחתו של המנוח, לבין היותו של נאשם 1 מי ששירותיו נתבקשו וניתנו לצורכי ליווי, מעקב, תצפית, חיפוי ושמירה לפני ובזמן שנאשם 2 הלך אחרי המנוח ולבסוף דקר אותו למוות, וגם לאחר מכן, קו גבול זה בעניינו של נאשם 1 הוא דק מהדק. באשר לנזק שנגרם מביצוע העבירה - לדברי התובעת, מדובר בנזק של מות אדם שהינו בלתי הפיך, ולנזק זה יש נזקים משניים רבים - משפחת המנוח, וגם הקהילה. לדברי התובעת נאשם 1 הכיר את משפחת המנוח, ולטענתה זה מוסיף חומרה. באשר לסיבות שהביאו את נאשם 1 לבצע את העבירה - לדבריה, הוכח המניע, הרצון של נאשם 1 להיעזר בנאשם 3. לדברי התובעת מעשה הרצח, שהיה ידוע לנאשם 1 מבעוד מועד, נעשה בצורה אלימה ואכזרית, שתי דקירות מאחור בגבו של המנוח, שפגעו בכלי דם חיוניים.

התובעת התייחסה לחוות הדעת (7/ת) מנובמבר 2013, בה לדבריה, הנאשם שלל כל טיפול פסיכיאטרי, ואין עדות לקיומה של מחלת נפש. לטענת התובעת, אין לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, הן משום שלא הוצגו סיכויי שיקום, ומדובר בנאשם בעל עבר פלילי מכביד, שלא לקח מעולם אחריות על האירוע ואין סימנים שמראים על סיכויי שיקום, וכן לדבריה, ממצאי הכרעת הדין קובעים חומרה יתרה במידת אשמו של הנאשם ולכן חריגה ממתחם העונש ההולם במקרה כזה תהיה בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן.

התובעת הגישה פסיקה. לטענתה, יש לראות את האירוע כאירוע אחד, בהתאם להלכת ג'אבר, ולקבוע מתחם עונש הולם אחד לעבירות קשירת הקשר לרצח וסיוע לרצח. התובעת עתרה לקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 בין 16-20 שנות מאסר.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - התובעת טענה כי הפגיעה של העונש בנאשם היא פגיעה "רגילה" כשל כל נאשם שמורשע בעבירה חמורה ונידון לעונש מאסר בפועל, וכך גם הפגיעה של העונש במשפחתו. אומנם, לדבריה, משפחת הנאשם היא משפחה חיונית ונורמטיבית, אך אין בכך כדי להקל בעונשו של נאשם 1. לדבריה, התביעה אינה סבורה כי נגרמו לנאשם, כתוצאה מביצוע העבירה, נזקים קונקרטיים, למעט שהייה במעצר. התובעת טענה כי נאשם 1 אינו נוטל אחריות על מעשיו, ונאשם 1 לא שיתף פעולה עם רשויות האכיפה. לדבריה, אמנם כפירה באשמה וניהול

משפט לא נזקפים לחובתו, אך התנהגות הנאשם במשטרה ושקריו, אינם יכולים לפעול לטובתו. באשר לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירה, טענה התובעת כי אין זה שיקול לקולא בעונש, לאור העובדה שהזמן הרב שחלף נבע, בין היתר, מהתנהלות ההגנה בתיק. התובעת ציינה נסיבות נוספות שלטעמה יש לשיקול והן העובדה שנאשם 1 קשר קשר וסייע לרצח שבוצע באדם שביצע תפקיד ציבורי, חברתי, שגם היה מוכר לנאשם 1.

לדברי התובעת, באשר לעונש של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, גם לאור הקביעות העובדתיות של בית המשפט שהוכחו במהלך המשפט, באיזון השיקולים יש למקם את עונשו של הנאשם בחלק העליון של המתחם של עונש המאסר, שמתקרב ל- 20 שנות מאסר, וכן להטיל על נאשם 1 פיצוי למשפחת הקורבן בסכום המקסימלי הקבוע בחוק.

באשר לנאשם 2, טענה התובעת כי נאשם 2 הורשע בעבירה של רצח בכוונה תחילה, ועל כן עתרה להטיל על נאשם 2 עונש מאסר עולם חובה, כקבוע בחוק. עוד עתרה התובעת להטיל על נאשם 2 את הפיצוי המקסימלי הקבוע בחוק לנפגעי העבירה, בהתאם לע"פ 1076/15 טווק, שניתן לאחרונה, הקובע שתקרת הפיצוי תחולק לעיזבון כולו ולא בהתאם למספר נפגעי העבירה. התובעת הפנתה בעניין זה להצהרת נפגעי העבירה (ת/6).

באשר לנאשם 3 - התובעת טענה כי יש להתחשב בקביעת מתחם העונש ההולם בתכנון שקדם לביצוע העבירה, והפנתה בהקשר זה לקביעות שבהכרעת הדין. באשר לחלקו היחסי של נאשם 3 בעבירת קשירת הקשר לביצוע הרצח, טענה התובעת כי בהתאם לקביעות בהכרעת הדין, חלקו היחסי של נאשם 3 הוא דומיננטי ביותר, כאשר נאשם 3 היה בעל המניע המרכזי. עוד טענה התובעת כי גם באשר לעבירת הסיוע לאחר מעשה, חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא בלעדי וחמור. באשר לנסיבות שהביאו את נאשם 3 לקשור את הקשר, הפנתה התובעת לקביעות שבהכרעת הדין, ולדבריה שנאתו העמוקה של נאשם 3 למנוח והסלמת המחלוקת ביניהם. לדברי התובעת, אין לפצל את האירועים, ויש לראות באירועים כאירוע אחד. זאת, כיוון שהאירועים קרובים וסמוכים זה לזה, הן בזמן והן במהות. לאור הממצאים שנקבעו בהכרעת הדין, לאור הנסיבות החמורות הקשורות בביצוע העבירות, ובהתאם למדיניות הענישה הנהוגה, ולעקרון ההלימה, התובעת עתרה לקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 3 בין 8-10 שנות מאסר.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, טענה התובעת כי הבעיות הבריאותיות של נאשם 3 אינן חדשות, והן היו קיימות כבר במעצר. התובעת הפנתה למוצג לעונש ת/9. באשר לפגיעה של העונש במשפחתו של נאשם 3, טענה התובעת, כי הפגיעה במשפחתו התומכת של הנאשם אינה שונה מכל נאשם אחר. התובעת הפנתה ל-ת/8, ולדבריה עולה כי איפשרו לנאשם 3 בעת מעצר הבית לצאת לפגישות עסקיות ומצבו הכלכלי לא הורע בתקופה הזו. התובעת ציינה כי נאשם 3 לא קיבל אחריות על מעשיו, בשום שלב. כמו כן, נאשם 3 לא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, ואף שיקר, שוב ושוב. באשר להתנהגותו החיובית של נאשם 3, כפי שהיא תוארה מפי חלק מעדי ההגנה, התובעת טענה כי אין בהם כדי להטות את הכף לטובתו של נאשם 3 בתוך מתחם העונש ההולם, כיוון שמדובר באירועים מהעבר. האירועים שתוארו אומנם מאירים את הנאשם גם באור אחר, ובתקופות מסוימות בחייו הוא אכן תרם לחברה בדרך כזו או אחרת, אך כשעסקין בכתב אישום חמור כפי שמיוחס לו, ובפשעים חמורים ובהתנהגות שאין לה ולאהבת האדם שתוארה ולא כלום, נראה שהדברים הללו, מבלי להקל בהם ראש, אין בהם כדי להשפיע על הפחתה מהמתחם המקסימלי אליו עותרת התביעה. באשר לחלופי הזמן מביצוע העבירות טענה התובעת שאין בכך להוות שיקול לקולא, כיוון שנוהל הליך ארוך, בעטייה של ההגנה. התובעת ציינה נסיבות נוספות שיש לטעמה לקחת בחשבון, ובהן העובדה שהרצח בוצע באדם שנאשם 3 הכיר ועבד איתו, וזאת, בין השאר, על רקע איהסכמה אידיאולוגית עם דרכו ועל רקע סכסוך על דירת מגורים. בנוסף, לדבריה, נאשם 3 היה ה"מבוגר האחראי" כלפי נאשמים 1 ו-2, ויש בנסיבות אלה,

לדעת התביעה, כדי להטות את הכף לכיוון העונש המקסימלי לו עותרת התביעה. באשר לעבירת הסיוע לאחר מעשה, הפנתה התובעת לקביעות שבהכרעת הדין, וטענה כי עבירה זו מהווה פגיעה באינטרס חברתי של מניעת פגיעה ביכולתן של הרשויות לאכוף את החוק. העבירה נמצאת בפרק שעוסק בסדרי שלטון ומשפט, ועבירה זו אינה נבלעת בתוך קשירת הקשר, אלא יש להטיל בגינה עונש חמור ומצטבר. התובעת עתרה להטיל על נאשם 3 עונש של 10 שנות מאסר, וכן פיצוי בגובה המקסימלי הקבוע בחוק לנפגעי העבירה. התובעת ציינה כי נאשם 3 היה במעצר מיום 6.1.12 ועד 9.4.13. ביום 9.4.13 שוחרר לבית אוחותו בירושלים, באיזוק אלקטרוני. ביום 20.11.13 נאשם 3 עבר למעצר בית באיזוק אלקטרוני, על פי החוק הקודם, למלון בהרצליה. בהמשך ניתנו לנאשם 3 הקלות, וביום 14.1.16 בוטל האיזוק האלקטרוני, שהיה רק בלילה.

מתוך טיעון ב"כ נאשם 1 לעונש (עמ' 2,361-2,366 לפר'): הסיניגור התייחס לפסיקה שהגישה התובעת, ואבחן את עניינו של נאשם 1 מהפסיקה שהוגשה ולדבריו, האבחנה היא זועקת, ויש לעשות אבחנה מהותית בעניינו של נאשם 1 מפסיקה זו. לדברי הסיניגור, נאשם 1 טוען לחפותו לאורך כל המשפט. לדבריו, נאשם 1 עצור למעלה מ-4 שנים בתנאים מאוד קשים. מדובר בבחור צעיר שנכנס לבית הסוהר ללא שום עבר פסיכיאטרי וטיפול תרופתי ויוצא מבית הסוהר שהוא שבר כלי. לטענת הסיניגור, נאשם 1 מטופל בתרופות פסיכוטיות, מצבו מאוד קשה והתדרדר במהלך המשפט, כאשר נאשם 1 אושפז בהסתכלות מספר ימים. הסיניגור ביקש מבית המשפט להסתכל על התמונה המלאה והכוללת לעניין העונש, ולעשות צדק. לטענת הסיניגור, אין זה ראוי וצודק לדעתו שעונשו של נאשם 1 יהיה חמור יותר מאשר עונשו של נאשם 3, למרות שנאשם 1 הורשע בעבירה חמורה יותר, והפנה בעניין זה לקביעות שבהכרעת הדין. הסיניגור טען כי ישנה פסיקה רבה העוסקת בעבירה של סיוע לרצח, בחלק מפסקי הדין סיוע מאוד אקטיבי ומאוד דומיננטי, שתרם תרומה של ממש. לטענתו, במקרה של נאשם 1, על פי הקביעות שבהכרעת הדין, העבירה היתה מתבצעת גם ללא קשר לנאשם 1. לדברי הסיניגור, התרומה של נאשם 1 הייתה כמעט אפסית, אם בכלל. עוד טען הסיניגור, שאומנם בית המשפט לא קיבל את טענת ההגנה ל"הגנה מן הצדק" ול"אכיפה בדרנית" לעניין ההרשעה, אך הסיניגור טען שיש להתייחס לטענות אלה לעניין העונש, והגיש פסיקה גם בעניין זה. הסיניגור טען, כי פואד "הגדול" ואנטון אבו מנה יצאו פטורים בלא כלום ולא הועמדו לדין, על אף מעורבותם, לטענתו, ויש בכך כדי לפגוע באמון הציבור. באשר לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של האחר, טען הסיניגור כי על פי קביעת בית המשפט, חלקו היחסי של נאשם 1 הוא מועט, ולדבריו מועט הרבה יותר מפואד "הגדול" וטוני (שכאמור, לא הועמדו לדין). נאשם 1 לא יזם את האירוע ולא תכנן אותו.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, טען הסיניגור בעניין הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו כאשר נאשם 1 הוא בחור צעיר, אשר עבד לפרנסתו בטרם המעצר ועמד להינשא. באשר לפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם, טען הסיניגור כי עולה שהנאשם העביר כסף להוריו, הוריו חולים, ומצבם הכלכלי אינו טוב. עוד טען הסיניגור כי נאשם 1 מצוי במצב נפשי קשה ומקבל תרופות פסיכיאטריות. לדברי הסיניגור, הנאשם טוען לחפותו ולא צריך להחמיר איתו בשל עובדה זו. הסיניגור ביקש להתחשב בדברים שנאמרו על ידי עדי ההגנה בעניין אופיו הטוב של נאשם 1. הסיניגור ציין שאומנם יש לנאשם 1 עבר פלילי, אך לא עבר מכביד, ולמעט עבירת אלימות יחידה מ-2005 מבית משפט לנוער, כל העבירות הן עבירות רכוש בתקופה שהשתמש בסמים. הסיניגור טען בעניין שיקום כי מהדו"ח הסוציאלי של שירות בתי הסוהר עולה שנאשם 1 נקי מסמים, ונמצא בטיפול בכלא, מנתב את עצמו לאפיקים טובים, ומשתף פעולה עם גורמי הטיפול ללא שום עבירה משמעתית, כך, שלדבריו, סיכויי השיקום של נאשם 1 גבוהים.

באשר להשתתפות פיצוי על נאשם 1, טען הסיניגור שבעבירת סיוע אמור להיות משולם מחצית מהעברין העיקרי. הסיניגור

ציין כי מצבו הכלכלי של נאשם 1 ומשפחתו קשה, ועתר להטיל על נאשם 1 פיצוי מינימלי ככל שניתן, בפריסה לתשלומים. הסניגור עתר לא להוסיף תקופת מאסר לתקופה שבה נאשם 1 עצור, אלא להסתפק בימי מעצרו. הסניגור הגיש פסיקה. **נאשם 1** אמר בביהמ"ש, לעונש (עמ' 2,366 לפר'): הוא לא ידע שבאים להרוג את המנוח, אף אחד לא סיפר לו, אף אחד לא אמר לו. הוא חף מפשע, והוא בסך הכל היה עובר אורח ברחוב באותו יום. צר לו על משפחת המנוח, והוא משתתף בצערם. קשה לו בכלא, הוא סובל מאוד, המשפחה שלו סובלת מאוד, הוא לוקח תרופות נגד כאבים. הוא ביקש מבית המשפט שיעזור לו ויתחשב בו, והוא מכבד כל החלטה של בית המשפט.

מתוך **טיעון ב"כ נאשם 2 לעונש** (עמ' 2,360-2,359 לפר'): הסניגור ביקש שלא להטיל על נאשם 2 את סכום הפיצוי המקסימלי הקבוע בחוק. נאשם 2 נמצא במעצר עד תום ההליכים כמעט ארבע וחצי שנים. אין לנאשם 2 יכולת כלכלית לעמוד בסכומים אלה. לטענת הסניגור, כפי שנקבע בפסקהדין טווק, סכום הפיצוי הוא סכום ראשוני, מעין מקדמה לקראת תביעה אזרחית שיכולה משפחת המנוח להגיש. הסניגור ביקש להטיל על נאשם 2 פיצוי שנאשם 2 יוכל לעמוד בו בכבוד, פיצוי מינימלי אפשרי, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט. **נאשם 2** אמר בביהמ"ש, לעונש (עמ' 2,360 לפר'): הוא לא רוצה לומר שום דבר.

מתוך **טיעון ב"כ נאשם 3 לעונש** (עמ' 2,374-2,367 לפר'): הסניגור טען שאומנם מדובר בתיק רצח, אך ישנם כתבי אישום חמורים יותר בעבירות רצח מבחינת ההתעללויות והמעשים. לדברי הסניגור, בענייננו המעשים אינם קיצוניים כפי שיש בפסיקה, ואין בתיק זה חומרה יתרה. לדברי הסניגור, התביעה ביקשה להטיל על הנאשמים את הענישה המקסימלית, אך לטעמו לא כך צריך להיות בתיק זה, ולא כך צריך להיות לגבי נאשם 3. לדברי הסניגור, קשירת הקשר היא ברף הנמוך, שכן אין מידע מה היה בקשירת הקשר ומה היה חלקו של נאשם 3 בעבירה. הסניגור הדגיש כי נאשם 3 לא הורשע בקטילת חיי אדם. הסניגור אבחן את הפסיקה שהגישה התביעה, ולדבריו, אין להסתמך על פסיקה בתיקים שבהם הושג הסדר טיעון. בנוסף, ישנה פסיקה העוסקת בארגוני פשיעה, ולטענתו הענישה במקרים אלה גבוהה משמעותית. הסניגור טען כי הפסיקה שהגישה התביעה מטעה. עוד ציין הסניגור, כי בדרך כלל עבירת קשירת הקשר היא עבירה נלווית, ונדיר שקשירת הקשר היא עבירה שעומדת לבדה. הסניגור הגיש פסיקה.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, טען הסניגור כי יש להתחשב בהתנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, וזאת גם על פי מה שסיפרו עדי ההגנה על תרומתו. לדברי הסניגור, החייל שנאשם 3 הציל מלינץ', כפי שסופר על ידי מספר עדי הגנה לנאשם 3, נשוי עם 4 ילדים, וזאת בזכות נאשם 3 שהציל אותו. הסניגור התייחס גם ל-**10/נ** שהוגש לעיון בית המשפט בלבד. עוד ציין הסניגור כי לנאשם 3, מלבד עבירת תכנון ובנייה, אין עבר פלילי. לדברי הסניגור נאשם 3 כבן 60, ורוב חייו היה אדם נורמטיבי. הסניגור טען באשר ל-**8/ת** שהנאשם ביקש לצאת 52 פעמים מתוך 1000 יום, חלקן לבדיקות רפואיות. הסניגור טען כי יש להתחשב בכך שמעל ל-3 שנים נאשם 3 היה עם איזוק אלקטרוני. לדברי הסניגור, מיום 9.4.13 עד יום 22.2.15 נאשם 3 היה בפיקוח אלקטרוני יומי, עם שעות התאווורות. מיום 22.2.15 נאשם 3 היה בפיקוח אלקטרוני לילי. לדבריו, כמעט שלוש שנים נאשם 3 היה במעצר בית כמעט מלא. הסניגור טען עוד כי בכל התקופה שנאשם 3 היה במעצר בית, הוא לא יכול היה להיות ביפו, והיתה בכך פגיעה מבחינת עסקיו, ומבחינת המשפחה המורחבת שלו. נאשם 3 סבל בתקופה הזו, ויש להתחשב בכך בגזירת העונש.

באשר לגובה הפיצוי טען הסניגור, כי ההלכה הינה שאת הסכום המקסימלי הקבוע בחוק משלם המבצע העיקרי, ואין זה נאשם 3 בתיק זה. לטענתו, נאשם 3 צריך לשלם פיצוי בגובה של מחצית מסכום הפיצוי לו עתר נאשם 1. באשר למצבו הכלכלי של נאשם 3, טען הסניגור כי בהכרעת הדין נקבע כי מצבו הכלכלי של נאשם 3 התערער והוא נכנס לחובות.

הסניגור ביקש שבית המשפט ישאף לרף התחתון של מתחם העונש ההולם, ועתר להסתפק בתקופת המעצר של נאשם 3. **נאשם 3** אמרביהמ"ש, לעונש(עמ' 2,374 לפר'): נאשם 3 ביקש שבית המשפט יתחשב בו ובבריאות שלו, במשפחה שלו, בבנות שלו. הם אנשים טובים. הוא מצטער על כל מה שקרה למנוח. נאשם 3 ביקש שבית המשפט יחזיר אותו הביתה אחרי כמעט 5 שנים.

דין וגזירת העונש:

הנאשמים קשרו קשר לביצוע פשע - לגרום למותו של המנוח, נאשם 2 גרם למותו של המנוח בכוונה תחילה ונאשם 1 סייע לו בכך, ונאשם 3 גם סייע לנאשם 2 לאחר מעשה בכוונה למלטו מעונש. באשר לכל אחד משלושת הנאשמים מדובר בעבירות אשר מהוות **אירוע אחד**, שכן הן מקיימות את מבחן "הקשר ההדוק", במובן זה שהן חלק מתכנית עבריינית אחת - גרימת מותו של המנוח (ראו בעניין זה ע"פ 4910/13 **ג'אבר**, מיום 29.10.14, בסע' 5 לחוות דעתה של כב' הש' ברק-ארז; ראו גם בעמ' 2,352 לפר'). על כן אקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו עבור נאשם 1 ועבור נאשם 3 בנפרד, בשים לב לעבירות בהן הורשע כל נאשם, בהתאם לעיקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה [סע' **40ב** - **40ג** וסע' **40ג(א)** לחוק]. בעניינו של נאשם 2 אציין: נאשם 2 הורשע כאמור בעבירת רצח, ובעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע (לגרום למותו של המנוח); לענין עבירת הרצח - לאור מצוות המחוקק בדבר הטלת עונש מאסר עולם חובה בגין עבירת הרצח, מתייתר הצורך לקבוע מתחם עונש הולם בעניינו של נאשם 2. לענין העבירה של קשירת קשר לביצוע פשע שביצע נאשם 2, הלכה היא שכאשר נאשם מורשע בקשירת קשר בנוסף לביצוע העבירה המושלמת, יוטל עליו עונש אחד בגין שתי העבירות ולא עונשים נפרדים(ע"פ 2681/15 **בן שטרית**, מיום 14.2.16, בסע' 54 לפסה"ד; וראו גם: ע"פ 4770/14 **אגייב**, מיום 5.11.15, בסע' 55 לפסה"ד). על כן גם לענין העבירה של קשירת קשר לביצוע פשע (גרימת מותו של המנוח) שביצע נאשם 2 מתייתר אפוא הצורך לקבוע מתחם עונש הולם בעניינו של נאשם 2. אקבע אפוא מתחם עונש הולם בעניינם של נאשמים 1 ו-3, כמפורט להלן.

קביעת מתחם העונש ההולם:

הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות:

א. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה של רצח (ובעניינו - רצח המנוח):

עבירת הרצח היא מהחמורות ביותר שבספר החוקים ובצידה קבע המחוקק עונש מאסר עולם חובה. האיסור הגלום בה מגן על עקרון קדושת החיים, ועל ההכרח למנוע התנהגות פוגענית אסורה, המבוצעת בכוונה תחילה, שתוצאתה הטרגית היא נטילת חיי אדם. לא פעם, אמר ביהמ"ש העליון את דבריו בהקשר למשמעותה, השלכותיה וחומרתה של עבירה זו, למשל בדברים הבאים:

"קדושת החיים היא שהניעה את המחוקק לקבוע עונש של מאסר עולם חובה לצדה של עבירה הרצח...השמירה על קדושת החיים - לרבות קביעתה של קדושה זו בהכרת הכול - היא העומדת בראש תכליות הענישה במקום שמדובר בנטילת חיי אדם, ועל בית המשפט לשוות זאת לנגד עיניו בגוזרו את הדין בעבירות רצח והריגה. לא בכדי הוצב הדיבור "לא תרצח" בראש הדיברות המבטאים את הכללים הבסיסיים של חיים בחברה מתוקנת, שאין לך מעשה נורא הימנו..." (ע"פ

746/14 ימר, מיום 31.5.16, בסע' 112 לפסה"ד).

ובמקום אחר נפסק:

"עבירת הרצח היא אחת העבירות המתועבות והשפלות ביותר בספר החוקים. קדושת חיי האדם עומדת בראש סולם הערכים החברתיים, וחובתנו לשקף את חשיבותו של ערך זה במידת העונש שתיגזר על העבריין" (ע"פ 3617/13 טייטל, מיום 28.6.16, סע' 66 לפסה"ד).

ב. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה של סיוע לרצח:

חוק העונשין מגדיר את הצורות השונות של השותפות לדבר עבירה, ואת היקף האחריות הפלילית בה יישאו השותפים. בענייננו, נאשם 1 סייע לנאשם 2, אשר רצח את המנוח, כאשר נאשם 2 הסתער לעבר המנוח מאחוריו ודקר את המנוח בגבו שתי דקירות עמוקות, תוך כדי שנאשם 1, בין השאר, עוקב, מתצפת, מחפה, שומר על נאשם 2 ומסייע לו בביצוע העבירה כמפורט בהכרעת הדין. בכך, סייע נאשם 1 לפגוע גם הוא בערך החשוב של קדושת החיים. מעשיו של נאשם 1 ראויים לגינוי ולהוקעה, שכן הם סייעו לביצועה של עבירת הרצח, אותה ביצע נאשם 2.

ג. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה של סיוע לאחר מעשה:

נאשם 3 סייע לנאשם 2 לאחר מעשה הרצח שביצע נאשם 2, בכוונה למלטו מעונש. עבירת הסיוע לאחר מעשה נועדה למנוע פגיעה ביכולתן של הרשויות לאכוף את החוק, כפי שנאמר על ידי בית המשפט העליון:

"...מהות האיסור שבעבירת הסיוע לאחר מעשה. עסקינן בסיוע להימלט מעונש...הרציונל הטמון באיסור זה הוא בצורך למנוע פגיעה ביכולתן של הרשויות לאכוף את החוק...מהות האיסור שבעבירת הסיוע לאחר מעשה נגזרת מהרצון למנוע את הסיכון החברתי שבהימלטות עבריינים מפני הדין בסיועם של אחרים" (ע"פ 204/10 עבדל-קאדר, מיום 25.7.11, בסע' 39 לפסה"ד).

ובהמשך האמור בפרשה דלעיל - חומרת עבירת הסיוע לאחר מעשה נגזרת גם ממעשה העבירה העיקרית:

"מעשה העבירה העיקרית שאליו נלווה מעשה הסיוע, יש בו להשליך על חומרת מעשה הסיוע וממילא גם על העונש שיושט על המסייע" (בסע' 47 לפסה"ד).

ד. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע:

התכלית העומדת בבסיס עבירת קשירת הקשר היא למנוע התארגנות מוקדמת של כמה אנשים לביצוע משותף של עבירות, כפי שנאמר על ידי בית המשפט העליון:

"תכליתה של עבירת הקשר היא לתפוס את השלב שבו ההתארגנות המוקדמת לביצוע עבירות יוצאת מדל"ת אמותיו של היחיד, ומתגבשת בצורת הסכמה למעשה בין כמה אנשים. להפללת שלב ראשוני זה בהתארגנות העבריינית הצדקות שונות, שעיקרן הסיכון המיוחד שנוצר לחברה עקב ההתקשרות

בין כמה אנשים לביצוע משותף של עבירה, הן מבחינת החמרת האפשרות לביצוע העבירה נושא הקשר (לאור העצמת המוטיבציה והמחויבות של הקושרים, וההקלה המעשית נוכח שיתוף הפעולה); הן לאור הסיכון העצמאי הנובע מקיומן של התקשרויות עברייניות בחברה" (ע"פ 2681/15 בן שטרית, מיום 14.2.16, בסע' 53 לפסה"ד).

עוד נקבע בהקשר לעבירה זו:

"פוטנציאל הסכנה הגלום בהתחברותם של כמה אנשים לביצוע עבירה, הסכנה היתרה שהיא טומנת בחובה והרצון לתת ביטוי לזיקה שבין העבירות הבודדות של חברי הקשר, וללכדן לכדי פסיפס שלם...מצדיקים התייחסות אל עבירת הקשר בנפרד מן העבירה שלשם ביצועה הוא נועד..." (ע"פ 3/10 אוחנה, מיום 27.12.12, בסע' 292 לפסה"ד).

מידת הפגיעה בערכים החברתיים דלעיל, נגזרת ממעשיהם של הנאשמים כפי שפורטו בהכרעת הדין, ומהעבירות שביצעו - נאשם 1 ביצע עבירה של **סיוע לרצח**, ועבירה של **קשירת קשר לביצוע פשע** (לגרום למותו של המנוח), נאשם 2 ביצע עבירת **רצח**, ועבירה של **קשירת קשר לביצוע פשע** (לגרום למותו של המנוח), ונאשם 3 ביצע עבירה של **קשירת קשר לביצוע פשע** (לגרום למותו של המנוח) ועבירה של **מסייע לאחר מעשה**. במעשיהם האסורים והחמורים כפי שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין, פגעו הנאשמים **פגיעה עמוקה וקשה** בערכים החברתיים דלעיל עליהם נועדו להגן האיסורים שנקבעו בחוק העונשין בעבירות דלעיל שביצעו הנאשמים, בנסיבות ביצוען.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות [סע' 40ט לחוק]:

התכנון שקדם לביצוע העבירות [סע' 40ט(א)(1) לחוק]: מתוך הכרעת הדין וכפי שנקבע בה - הנאשמים קשרו קשר, בהסכמה, בתאום ובתכנון, לגרום למותו של המנוח, כפי שאכן ארע (סע' 374 להכרעת הדין). במסגרת הקשר סוכם בין הנאשמים כי הרצח יבוצע במהלך חגיגות חג המולד הנוצרי - אורתודוקסי שהתקיימו ביפו בתאריך 6.1.12, וכך היה. מכלול התנהגויותיהם, פעולותיהם, ואמירותיהם של שלושת הנאשמים, לפני, במהלך, ולאחר הרצח, מצביע (גם) על ביצוע העבירה של קשירת הקשר ע"י הנאשמים, ועל מימושה - פעולה מוסכמת, מתואמת, מתוכננת, משולבת ונחושה, כשכל אחד מהנאשמים עושה בה את חלקו (סע' 376 להכרעת הדין). **התכנון** שקדם לביצוע העבירות ע"י הנאשמים בא לידי ביטוי, בין השאר ברכיבים הבאים, מתוך הכרעת הדין: הצטיידות נאשם 2 במסכת זקן ובכובע של סנטה קלאוס, ובסכין; העדרותו החריגה של נאשם 3 מתהלכות החג; תנועותיהם המתואמות ושהותם סמוך/בקירבה זה לזה של נאשמים 1 ו-2 יחדיו בערב הרצח במשך למעלה מכחצי שעה בדרך אל הכנסייה, בחצר הכנסייה, בדרך מהכנסייה בהליכה עד לזירת הרצח ובעת הרצח, והתנהגותם של נאשמים 1 ו-2 לאחר מכן; הסוואתו של נאשם 2 את עצמו בכובע ובמסכת הזקן של סנטה קלאוס; התנהגותם ופעולותיהם של נאשמים 1 ו-2 דקה, שניות, לפני הרצח, במהלכו, ולאחריו - הליכתו המתואמת העקבית של נאשם 1 בסמוך/בקירבתו לנאשם 2 ולמנוח, תוך שנאשם 1 עוקב, מתצפת, מסתכל, שומר ומחפה על נאשם 2 לפני הרצח (לרבות בעת ולאחר רכינתו של נאשם 2 מאחורי הרכב החונה במפרץ החניה ברחוב יפת) ובעת ביצועו של הרצח (סע' 374 להכרעת הדין); נאשם 1 לא רק נכח "לצידו"/בקירבה לנאשם 2, אלא שנאשם 1 אף ידע על מהלכיו של נאשם 2 והתנהג בהתאם להם ובמתואם עימו, וזאת גם ובעיקר סמוך לפני רצח המנוח, במהלכו ואחרי ביצועו (סע' 229 להכרעת הדין); התנהגותו ופעולותיו של נאשם 2 מלמדות על תכנון מוקדם מצידו, בלא שהוא מרפה מקורבנו - המנוח, וכן על קור רוחו של נאשם 2 ועל נחישותו לרצוח את המנוח, וזאת

לאחר שהצטייד בסכין ארוכה, כשהוא מוציא לפועל את זממו בשתי דקירות עמוקות, בשליש האמצעי של גבו של המנוח. כמו כן נאשם 2 בחר מקום מסתור - מאחורי רכב חונה - כדי להתכונן לדקירה עצמה, ותכנן נתיב בריחה מזירת הרצח, ומקום ועיתוי מתאים להחליף את החולצה שאותה הוא לבש לפני ובעת ביצוע הרצח (ואכן הוא החליפה אחרי ביצוע הרצח, בחולצה אחרת) (סע' 227 להכרעת הדין); רדיפתו של נאשם 1 אחרי אליאס סחלייה שרדף אחרי נאשם 2, וחדילתו של נאשם 1 מלרדוף כשסחלייה פסק לרדוף; הימלטותו של נאשם 2 לביתו של נאשם 3; הסיוע לאחר מעשה שנתן לו נאשם 3 - יצירת אליבי מפורט כוזב וכביכול ביסוסו, קבלת נאשם 2 למקום מקלט - בביתו של נאשם 3, צילומו של נאשם 2 על דעתו ובנוכחותו של נאשם 3, אחרי שנאשם 2 החליף את החולצה שלבש בכנסייה ובתהלוכה לחולצה אחרת (סע' 374 להכרעת הדין); נאשם 3, ביוזמתו, אמר במשטרה, פעם ופעמיים, את סיפור האליבי הכוזב, תוך הפניית החוקרים גם לתמונות ובהן תאריך ושעה, ביודעו שבכך הוא מטעה את המשטרה, שהרי נאשם 2 לא היה בביתו באותה עת (סע' 379 להכרעת הדין); הסכין, כמו גם החולצה שלבש נאשם 2, ופריטי התחפושת (כובע ומסכת זקן), הוסתרו או הושמדו סמוך לאחר הרצח, ולא נמצאו (סע' 369 להכרעת הדין).

חלקו היחסי של נאשם 1 בביצוע העבירות [סע' 40ט(א)(2) לחוק]:

מתוך הכרעת הדין: ידיעתו של נאשם 1 מה עומד להתרחש, והאקטיביות שלו במלאכת הסיוע, ניכרו היטב: נאשם 1 נראה שוב ושוב צועד/עומד/נמצא לצידו/בקירבתו של נאשם 2, לרבות, מספר פעמים, בדרך אל הכנסייה, בחצר הכנסייה, וממנה הלאה בכלל, ובהליכה דרומה ברחוב יפת בפרט. נאשם 1 שהה לצידו/בקירבת נאשם 2 החל (לפחות) מהשעה 17:36 ועד לאחר דקירת המנוח, שהתרחשה בשעה 18:21-18:22 (היינו במשך למעלה מכחצי שעה). נאשם 1 נראה בכמה מצבים, כשהוא עומד סמוך למנוח בארוע בכנסייה ובד בבד עומד בסמוך/בקירבה לנאשם 2, כשזה חבוש בכובע ובמסכת זקן לבן של סנטה קלאוס. בתום הטקס בכנסייה יצאו נאשמים 1 ו-2 מהכנסייה (יחד עם חברי החבורה) והלכו בעקבות המנוח ברחוב יפת, מצפון לדרום, כשהמנוח הלך מטרים ספורים לפניהם, כשנאשם 1 צעד ונראה שוב בקירבה/בסמוך/ליד נאשם 2. בהגיעם למפרץ חניה שברחוב יפת, רכן נאשם 2 מאחורי רכב חונה בחלקו הימני אחורי, כשנאשם 1 צעד בקירבה לנאשם 2, תיצפת לעברו וחיפה עליו. נאשם 2 התרומם מהרכב החונה כשחפץ דמיו סכין בידו, חצה את מפרץ החניה, והמשיך בהליכה אחרי המנוח ברחוב יפת לכיוון דרום. נאשם 1, בראותו שכך עשה נאשם 2, סב על עקביו, שינה את כיוון הליכתו מדרום לצפון, האט עד כדי עצירה את הליכתו על המדרכה, הסתכל תוך כדי סיבוב ראשו ימינה לעבר נאשם 2, חצה בעקבותיו את מפרץ החניה, והלך גם הוא לכיוון דרום, בעקבות נאשם 2 והמנוח, על ספח המדרכה שברחוב יפת, לכיוון זירת הרצח (סע' 283 להכרעת הדין). כאמור בהכרעת הדין - נאשם 1 לא הופתע מההתרחשות, התנהגותו מותאמת למתרחש, ומתוזמנת עם פעולת נאשם 2 ומסייעת לו - כאמור, נאשם 1 גם משנה את כיוון הליכתו - הוא סב על עקבותיו, והולך לפתע בכיוון דרום לצפון, כיוון שהפוך לכיוון הליכתו עד לאותו רגע. היינו נאשם 1 שומר על קצב הליכה שמותאם לפעולותיו של נאשם 2 כדי להישאר עימו, ובכלל זה מסתובב וחוזר אחורה כדי לא ללכת מהר מדי, ובנוסף, נאשם 1 גם מביט לעבר נאשם 2, וחוצה את מפרץ החניה בעקבותיו (סע' 230 להכרעת הדין). נאשם 1 נכח בקירבה של מספר מטרים מאחורי נאשם 2 כשזה התקרב למנוח כשעל פניו מסכת זקן לבן ועל ראשו כובע של סנטה קלאוס, ובידו סכין, ודקר את המנוח בגבו, ונמלט. לאחר שהמנוח נדקר, אליאס סחלייה רדף אחרי נאשם 2, וכשנאשם 1 ראה זאת, נאשם 1 לא רץ לסייע למנוח, אלא הוא מיד רץ לכיוון האחר - אחרי האדם (סחלייה) שרדף אחרי נאשם 2. נאשם 1 הפסיק את המרדף אחרי הרודף (סחלייה) כשזה האחרון הפסיק לרדוף אחרי נאשם 2. אז, שינה נאשם 1 את כיוון הליכתו, עבר למשך מספר שניות בלבד על פני המנוח הפצוע השוכב מדמם על הרצפה, בלי לעמוד ולעזור למנוח, ובלי להזעיק כל עזרה, ונאשם 1 המשיך ללכת מזרחה - בכיוון שאינו הכיוון הטבעי לביתו (סע' 283 להכרעת הדין). התנהגותו דלעיל של נאשם 1 היתה בעלת ייעוד ממשי לרציחתו של המנוח כפי

שלבסוף ארע, ומהתנהגותו (האקטיבית והפסיבית) ומפעולותיו של נאשם 1 עולה, שהוא ראה את רציחת המנוח כעניין הוא, שהוא ידע שמעשיו יתרמו לביצוע הרצח, כפי שאכן ארע בפועל, והוא פעל במודעות ובמטרה לסייע לנאשם 2 ברצח המנוח, כחלק מתכנית הקשר שקשרו שלושת הנאשמים (סע' 283 להכרעת הדין). בהכרעת הדין הוספנו וקבענו, שבתיק זה קו הגבול שבתוך "התחום האפור", בין היות נאשם 1 מבצע בצוותא עם נאשם 2 ברציחתו של המנוח, לבין היותו של נאשם 1 מי ששירותיו נתבקשו וניתנו לצורכי ליווי, מעקב, תצפית, חיפוי ושמירה לפני, בזמן שנאשם 2 הלך אחרי המנוח ולבסוף דקר אותו למוות, וגם לאחר מכן, קו גבול זה, בעניינו של נאשם 1, הוא דק מהדק (סע' 281 להכרעת הדין). **עם זאת** קבענו בהכרעת הדין: לא הוכח מעבר לספק סביר שנאשם 1 יזם את רצח המנוח, תכנן אותו, או החליט על ביצועו, או שלט על ביצוע הרצח, לא כל שכן שלא הוכח כנדרש שנאשם 1 היה "אבי הרעיון" של רציחת המנוח ושהוא שלט על ביצוע הרצח "כחומר ביד היוצר"; לא הוכח מעבר לספק סביר שסיועו של נאשם 1 לנאשם 2 ברצח המנוח היה תנאי שבלעדי לא היה מבוצע רצח המנוח, ועל כן, כמפורט בהכרעת הדין, זוכה נאשם 1 מביצוע עבירת רצח המנוח, והורשע בעבירת הסיוע לרציחתו (סע' 281 להכרעת הדין). ולגבי עבירת הסיוע, בית המשפט העליון אמר את דברו:

"כידוע, עונשו של המסייע אינו מושפע אך מחומרת העבירה המוגמרת - חמורה ככל שתהא - ויש לייחס משקל למאפייני הסיוע עצמו" (ע"פ 3706/15 טובאסי, מיום 2.5.16, סע' 12 לפסה"ד).

היינו, משנקבעה אשמתו של נאשם 1 כמסייע, **ולא** כמבצע בצוותא, הרי שלאורה של עבירת הסיוע שביצע בנסיבות ביצועה, יש לבחון את עונשו - כפי שפורטו מעשיו הקונקרטיים בתיק זה כמסייע בהכרעת הדין ולעיל - וכמו כן, כמצוות המחוקק, בין השאר, גם על פי מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה כגון דא.

בענין חלקו היחסי של **נאשם 2** בביצוע העבירות - כאמור, לאור מצוות המחוקק בדבר עונש מאסר עולם חובה בגין הרצח שביצע נאשם 2, מתייתר הצורך לפרט (גם) רכיב זה בענין מתחם העונש הולם בעניינו.

חלקו היחסי של נאשם 3 בביצוע העבירות [סע' 40ט(א)(2) לחוק] - **כפי שנקבע בהכרעת הדין:** בעקבות המאבק והסכסוך בענין הדירה, והחרפת השנאה והכעס של נאשם 3 כלפי המנוח, קשר נאשם 3 קשר עם נאשמים 1 ו-2 כדי לגרום למותו של המנוח (סע' 364 להכרעת הדין). הגם שנאשם 3 לא נטל חלק פעיל ברצח - פיזית בעצמו, הרי שהרצח לא היה יוצא לפועל בלעדי נאשם 3, שכבעל מניע עוצמתי, קשר את הקשר עם נאשמים 1 ו-2 לגרום למות המנוח, כמפורט בהכרעת הדין (סע' 376 להכרעת הדין). במסגרת הקשר סוכם בין הנאשמים כי הרצח יבוצע במהלך חגיגות חג המולד הנוצרי - אורתודוקסי שהתקיימו ביפו בתאריך 6.1.12, כפי שאכן ארע. מיד לאחר שדקר את המנוח, נמלט נאשם 2 לכיוון ביתו ולאחר מכן - לביתו של נאשם 3, שקיבל אותו לביתו ועזר לו ביצירת אליבי כוזב (אותו נאשם 3 גם סיפר לאחר מכן במשטרה), בידעו שנאשם 2 דקר את המנוח (סע' 364 להכרעת הדין) - נאשם 3 מסר במשטרה גירסה שלמה באשר ל"אליבי" עבור נאשם 2, שהתבררה כעורבא פרח (סע' 312 להכרעת הדין). נאשם 2 החליף את החולצה שלבש בתהלוכה לחולצה אחרת, ועל דעת נאשם 3 וגם בנוכחותו, הצטלם נאשם 2 על מנת להנציח עצמו לבוש בחולצה שונה מזו שלבש בזמן התהלוכה והדקירה וכדי לבסס לעצמו אליבי כוזב (סע' 364 להכרעת הדין).

הנזק שנגרם מביצוע העבירות [סע' 40ט(א)(4) לחוק]: אין צורך להכביר מילים אודות הנזק הרב מאד שנגרם כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, כל אחד לפי חלקו, שכתוצאה ממעשיהם קופחו חייו של המנוח. מות המנוח והנזקים

שנגרמו למשפחתו נלמדים גם **מהצהרת נפגעי העבירה (ת/6)**, שעיקריה הובאו לעיל, ובהם: סנדי קדיס, בתו של המנוח, כתבה: אביה (המנוח - ג'נ') היה המפרנס היחיד בבית. אמה לא עובדת. אובדן אביה ניכר גם בהיבט החומרי וגם בהיבט של איכות החיים. לתוך חייהם נכנס החשש הכספי, ליד הנזק הנפשי. היא הרגישה שאי אפשר לסמוך על אף אחד, לא הצליחה לישון בלילה. היו לה, ולכולם, סיזמים רבים. מהיום שאביה נרצח, הם איבדו את עולמם. היא מרגישה חור גדול מאוד בגוף ובנשמה. הכאב והאובדן הם לא משהו שקל לדבר עליו. מרגישים בחסרונם העצום של אביה המנוח בכל פינה בבית מבחינת תפקוד, עזרה ומענה. לאובדן של אביה כדמות גברית בבית היו השלכות רבות.

הסיבות שהביאו את נאשם 1 לבצע את העבירות [סע' 40ט(א)(5) לחוק]: מתוך הכרעת הדין: נאשם 1 הוא בן כיתתו וידידו של טוני אבו מנה, שהוא אחיו של נאשם 2, ושנאשם 3 הוא דודו. טוני הוא זה שלטענת ההגנה התגורר בבית נשוא הסכסוך שברח' אחילוף 22. בנוסף, אביו של נאשם 1 הוא חבר של נאשם 3. בנוסף לנתונים דלעיל, הרי שהמניע של נאשם 1 גם היה ב"קח ותן" מול נאשם 3 - היזקקותו של נאשם 1 לנאשם 3 כדי שזה יסייע לו להתחתן עם אחייניתו של נאשם 3 מדונה, ו"בתמורה", הוא, נאשם 1, יעזור לנאשם 3 בפתרון "בעיית" המנוח, כשנאשם 1 ידע על הסכסוך המר שבין נאשם 3 כלפי המנוח לגבי הבית שברחוב אחילוף והתביעה שבגינו (סע' 283 להכרעת הדין).

בענין הסיבות שהביאו את **נאשם 2** לביצוע העבירות - כאמור, לאור מצוות המחוקק בדבר עונש מאסר עולם חובה בגין הרצח שביצע נאשם 2, מתייתר הצורך לפרט (גם) רכיב זה בענין מתחם העונש הולם בעניינו.

הסיבות שהביאו את נאשם 3 לבצע את העבירות [סע' 40ט(א)(5) לחוק]: הסיבות הללו פורטו בהרחבה בהכרעת הדין, ומתוכה אציין שוב: האיבה והכעס של נאשם 3 כלפי המנוח - יו"ר האגודה, החריפו על רקע סירובו של המנוח לדחות את הדיון המשפטי בקשר לדירה שברחוב אחילוף (בתביעה האזרחית שהגישה האגודה נגד כמה מבני משפחתו של נאשם 3 לקבלת החזקה בדירה) והגשת דו"ח ותמונות של חוקר פרטי, שהאגודה הזמינה, בענין הדירה. בעקבות המאבק המשפטי והסכסוך על החזקה בדירה והחרפת השנאה והכעס של נאשם 3 כלפי המנוח, קשר נאשם 3 קשר עם נאשמים 2 ו-1 כדי לגרום למותו של המנוח (סע' 364 להכרעת הדין).

האכזריות של נאשם 1 בנפגע העבירה [סע' 40ט(א)(10) לחוק]: כאמור בהכרעת הדין - נאשם 1 סייע לרצח המנוח - סייע לפני הרצח, בשעת הרצח, ולאחריו; נאשם 1 היה מודע למעשיו, מודע לכך שנאשם 2 עמד לרצוח את המנוח, והתקיימה בנאשם 1 גם המטרה לסייע לו (סע' 282 להכרעת הדין). נאשם 1 ידע שרציחת המנוח עומדת להתבצע ברחוב יפת, בעודו עוקב אחרי המנוח יחד עם נאשם 2. נאשם 1 נראה שוב ושוב צועד/עומד/נמצא לצידו/בקירבתו של נאשם 2. בתום הטקס בכנסייה יצאו נאשמים 1 ו-2 מהכנסייה (יחד עם חברי החבורה) והלכו בעקבות המנוח ברחוב יפת, מצפון לדרום, כשהמנוח הלך מטרים ספורים לפניהם, כשנאשם 1 צעד ונראה שוב בקירבה/בסמוך/ליד נאשם 2. נאשם 1 נכח בקירבה של מספר מטרים מאחורי נאשם 2 כשה התקרב למנוח כשעל פניו מסכת זקן לבן ועל ראשו כובע של סנטה קלאוס, ובידו סכין, ודקר את המנוח בגבו, ונמלט (סע' 283 להכרעת הדין). זאת ועוד: לאחר שנאשם 2 נמלט לאחר שדקר את המנוח, ונאשם 1 סיים לרדוף אחר האיש שרדף אחרי נאשם 2, נאשם 1 עבר על פני המנוח הדקור שקרס מדמם על הרצפה, כשנאשם 1 לא עמד ולא התעכב ליותר ממספר שניות במקום שבו נדקר המנוח, לא עזר לו במאום ולא הזעיק כל עזרה, אלא המשיך בדרכו ונמלט (סע' 364 להכרעת הדין). עוד אציין **מתוך הכרעת הדין - בתא המעצר נאשם 1 גם דיבר עם המדובב על גודל הסכין ששימשה לרצח, ואף**

בהתנהגות מפלילה נאשם 1 הראה למדובב את גודל הסכין - סכין קצבים, בערך 40 ס"מ אורך, ואמר לו בין השאר: "...אומרים נכנס לו מהגב יצא לו מהריאות..." (ראו בסע' 250 להכרעת הדין). גם טיב הסכין הוא רכיב נוסף באכזריות שננקטה ברצח המנוח, רצח לו סייע נאשם 1, כאמור.

בענין האכזריות והאלימות של **נאשם 2** בביצוע העבירות - כאמור, לאור מצוות המחוקק בדבר עונש מאסר עולם חובה בגין הרצח שביצע נאשם 2, מתייתר הצורך לפרט (גם) רכיב זה בענין מתחם העונש הולם בעניינו.

הניצול לרעה של כוחו ומעמדו של נאשם 3 [סע' 40(א)(11) לחוק]: כלפי נאשם 1 - נאשם 1 ראה עצמו מחוייב לסייע לנאשם 3 בענין המנוח וזאת "תמורת" סיועו של נאשם 3 אצל אחותו, אמא של מדונה, כדי שנאשם 1 יוכל להתחתן איתה, בעקבות דיבורו של נאשם 1 עם נאשם 3 (גם) בענין זה. נאשם 1, כלשונו, היה "קשור" לנאשם 3 (סע' 15 להכרעת הדין). כלפי נאשם 2 - נאשם 3, טלאל, הוא דודו של נאשם 2. אחיו של נאשם 3, ג'מיל, הינו אביו של נאשם 2, פואד. היה קשר משפחתי, רגשי, ותעסוקתי קרוב בין נאשמים 2 ו-3. היה קשר יומיומי בין נאשמים 2 ו-3 בעבודה, ונאשם 2, שעבד במוסך של נאשם 3, היה תלוי כלכלית (ורגשית) בדודו טלאל - נאשם 3. תלות זו יצרה מחוייבות מצידו של נאשם 2 לממש את מטרת הקשר שהנאשמים קשרו - על רקע עוינותו, שנאתו וכעסו הרבים של נאשם 3 כלפי המנוח - גרימת מותו של המנוח (סע' 20 להכרעת הדין).

נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירות [סע' 40(ב) לחוק]: המנוח היה יו"ר האגודה הנוצרית האורתודוקסית, ורצח המנוח בוצע דווקא במהלך חגיגות חג המולד הנוצרי - אורתודוקסי שהתקיימו ביפו, ולאחר התהלוכה וטקס החג שהתקיימו בכנסייה, לרגל החג האמור. יש בכך כדי להוות רקע מעיק עוד יותר לרצח המנוח. כל זאת, בנוסף לעצם רציחתו של המנוח ע"י נאשם 2, בסיועו של נאשם 1, פרי קשירת הקשר שביצעו הנאשמים.

מדיניות הענישה הנהוגה:

עיון בפסיקה לגבי מדיניות הענישה הנהוגה בהקשר לעבירות בהן הורשעו הנאשמים, מלמד על טווח ומידת ענישה בכל תיק, בהתאם לנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה ומקרה. להלן יציינו מספר פסקי דין מהם ניתן ללמוד על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בהן הורשעו הנאשמים. ברי כי אין תיק דומה למשנהו, ויש להשוות כל מקרה ונסיבותיו לעושים ולמעשים בתיק דנן, ולנסיבותיו הקונקרטיות, לאבחן ולהקיש.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של סיוע לרצח:

ע"פ 5812/14 גורליק, מיום 29.11.15 - **15 שנות מאסר בפועל**; המערערת הודתה במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיוע לרצח, ובן זוגה הורשע בעבירת רצח. בן זוגה נסע עם המנוחה במכוניתה. במהלך הנסיעה, התכתבו המערערת ובן זוגה באמצעות הטלפונים הניידים, והמערערת הודיעה לבן זוגה כי נמצאים אנשים מתחת לביתם, וייעצה לו לא להתקרב. בהמשך, עלו בן זוגה והמנוחה לדירה, שם רצח בן זוגה את המנוחה בדקירות סכין. לאחר מכן, הכניסו השניים את גופת המנוחה לתוך חבית בה הייתה סודה קאוסטית. לאחר הרצח נסעו המערערת ובן זוגה ברכבה של המנוחה, ונטשו אותו, על מנת לשבש את חקירת

המשטרה. רמת מעורבותה הגבוהה לאורך זמן בתכנון הרצח ובאופן העלמת הגופה מציבים אותה בקהל המקרים החמורים של עבירת הסיוע. המערער הייתה מעורבת באופן פעיל במשך תקופה ארוכה בהוצאתה לפועל של מזימת רציחתה של המנוחה. משום כך גם לא ניתן לגזור גזירה שווה בין נסיבותיו של המקרה הנדון לבין המקרים בהם הסיוע הוגבל לזמן קצר ותחום, או למעשה בודד, או כשהסיוע נבע מ"עצימת עיניים" בלבד.

ע"פ 4770/14 **אגייב**, מיום 5.11.15 - **8.5 שנות מאסר בפועל**; עבירות של סיוע לרצח, קשירת קשר ונהיגה ללא רישיון. מעשיו של המערער - נסיעתו עם עד המדינה לקרית גת ואיסוף הכסף מיבגני; רכישת המצרכים וההובלה לדירת המסתור; הסעת המבצעים לרכוש תחמושת; והסעתם לסביבת בית המנוח. מעשיו של המערער תרמו תרומה בלתי מבוטלת, גם אם פחותה ביחס ליתר המבצעים, לביצועה של עבירה הרצח. לאחר הליך הוכחות; תסקיר שירות המבחן נזקף אף הוא לחובתו של המערער שכן צוין בו כי הוא פיתח דפוסי חשיבה והתנהלות עברייניים, ועל כן הומלץ להרתיעו בדרך של ענישה מוחשית המציבה גבולות. לקולא התחשב בית המשפט בניסיונו של המערער, לפחות בשלב הראשוני, להביא להרחקת המנוח מהזירה ובכך לסכל את הרצח המתוכנן. בנוסף, נשקלו לקולא נסיבותיו האישיות של המערער, ובהן ילדותו הקשה; העדר עבר פלילי משמעותי ומכביד; והעובדה כי מדובר במאסרו הראשון.

ע"פ 3/10 **אוחנה**, מיום 27.12.12 - אחד הנאשמים (משה) הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות של רצח בכוונה תחילה, סיוע לנסיון לרצח, הריגה, קשירת קשר לביצוע פשע ופציעה בנסיבות מחמירות. בבית המשפט העליון זוכה מחלק מהעבירות והורשע בסופו של דבר בעבירות של קשירת קשר, גרם מוות ברשלנות וסיוע לרצח ונגזרו עליו **12 שנות מאסר בפועל**; ברקע העבירות - סכסוך בין קבוצת עבריינים. תרומתו לעבירות כחוליה מקשרת היא עקיפה ומשנית, ואינה יכולה לבסס שותפות מלאה "כתף אל כתף" עם יתר חברי התכנית. ועוד, הוא אינו המשלח, אינו המנהיג, אינו שותף ב"שטח"; עם זאת הוא מסייע באופן כללי לניהול תכניות הפשע והעברת הכסף ה"משמן" את המשך הפעילות, ובאופן קונקרטי בהעברת מידע. מעורבותו מקלה ומאפשרת את ביצוע הרצח, גם אם חלקיו המעשיים מבוצעים אחרי הרצח עצמו. העיקר הוא הסתמכות השותפים עליהם עובר ליום הרצח.

ע"פ 636/05 **דענא**, מיום 26.11.07 - מערער 2 הורשע עפ"י הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיוע לרצח, ונגזרו עליו **14 שנות מאסר בפועל** (מערער 1, אחיו, הורשע בעבירת רצח). בתמצית, הנאשם קפץ על גבו של המנוח לאחר שזה נדקר בליבו, חסם את פיו והפילו ארצה ולאחר מכן מערער 1 המשיך ודקר את המנוח בבטנו 38 דקירות. בהמשך שטפו את הרצפה וקיר שהוכתמו בדם, שרפו בין השאר את בגדיו של המנוח, גררו את הגופה והשליכוה בחורשה. מערער 2 העלים את נעליו. בהמשך, סיפרו לגיסו של מערער 2, והזהירו אותו לבל יפצה פה, תוך שמערער 2 איים עליו כי ירצח אותו ויפגע באחותו, אשתו שלו, אם יגלה זאת. למערער 2 עבר פלילי, הכולל בחובו עבירות אלימות, רכוש וסמים. הוא אף ריצה בעבר שני מאסרים בפועל. נערכה סולחה בין משפחת המערערים ובין משפחת המנוח. מערער 2 היה שותף פעיל בביצוע העבירה, וכן הוא סייע להתגשמותה בכל מהלכי ביצועה, החל בהבאת המנוח לזירת האירוע, עובר דרך שלילת כושר התנגדותו לדקירות הרבות בגופו, המשך בטשטוש הראיות לאחר מעשה וכלה באיומיו. בכל אלו יש משום סיוע רב, לאורך כל שלבי ביצוע העבירה, ועל כן נכון היה להחמיר בדינו.

ע"פ 6672/03 **קמינסקי**, מיום 25.12.03 - 2 נאשמים, הורשעו בסיוע לרצח ושווד בנסיבות מחמירות-

על המערער נגזרו **18 שנות מאסר בפועל** ועל המערער **15 שנות מאסר בפועל**; הודו בכתב האישום, הביעו חרטה, צעירים, בעלי עבר נקי, מכורים לסמים. המערער הלם בראשה של הנשדדת, קשישה בת 78 (אחות של סבתו), עם בקבוק זכוכית בזמן שהמערער דיברה איתה, בביתה. חסמו את פניה עם שקית ניילון, הנאשם האחר הכה אותה באגרטל בראשה מספר פעמים, כך סביבה כבל טלפון ודקר אותה בצווארה מספר דקירות בסכין. לאחר מכן שדדו אותה וגנבו ממנה כסף ותכשיטים.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של סיוע לאחר מעשה:

ע"פ 1619/10 **אבו דנהש**, מיום 11.10.11 - המערער הורשע, לאחר הליך הוכחות, בבית המשפט המחוזי בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, קבלת נכסים שהושגו בעוון וכניסה לישראל שלא כדין, ונגזרו עליו 7 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון זיכה אותו מעבירת החבלה בכוונה מחמירה והרשיע אותו, תחת עבירה זו, בעבירה של **סיוע לאחר מעשה** (שאר העבירות שבהן הורשע נותרו על כנן), וגזר על המערער **3 שנות מאסר בפועל**; המערער נטל חלק בניסיונותיו של אחר לטשטש טביעות אצבע בדירה.

ע"פ 204/10 **עבדל-קאדר**, מיום 25.7.11 - **24 חודשי מאסר בפועל**; לאחר ירי שביצעו, התקשרו שלושה למערער וביקשו ממנו להגיע ולסייע להם להימלט. מערער 1 הגיע למקום ברכב וחילץ אותם, בידעו כי אלה ירו לעבר נוסעי הג'יפ, כדי למנוע את תפיסתם. הורשע לאחר הליך הוכחות, בלא שעלה על דוכן העדים ומבלי שנטל אחריות למעשים בהם הורשע. כמו כן, נזקפה לחובתו העובדה שהוא מילט את היורים מידי החוק ובחר שלא להסגיר את זהותם למשטרה, וזאת לאחר שפגעו במתלוננים באורח קשה. עבר פלילי קל יחסית.

ע"פ 8439/03 **מילנר**, מיום 7.5.07 - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בארבע עבירות של ניסיון לרצח ובתשע עבירות של היזק בזדון, ובשל כך נגזר דינו לעשר שנות מאסר בפועל. המערער זוכה בבית המשפט העליון מהעבירות, והורשע בעבירה של **סיוע לאחר מעשה**. נקבע כי לאור חומרת מעשי העבירה שביצע והסיוע התכוף לאותו מעשה, דין הוא כי ימוצו עם המערער את מלוא חומר הדין הקבוע לעבירה זו - **3 שנות מאסר בפועל**; לאחר הוכחות. אחר (דני) ירה מהרכב והחל בירי אוטומטי לכיוון אנשים שהיו באותה עת באיזור מסעדות. המערער הורשע בכך שהחל מהרגע שבו חדל דני ממטח היריות, פתחו דני והמערער בנסיעה מהירה במכונית, מזירת הירי, עצרו בדרכם למספר דקות כדי לאפשר לדני לזרוק מתוך המכונית את תרמילי הקליעים שנורו על ידו ולהעלים את מחסנית הרובה, ובכך סייע המערער לאחר מעשה לעבירות הניסיון לרצח ולעבירות ההיזק בזדון שבוצעו.

ע"פ 557/06 **עאלק**, מיום 11.04.07 - לאחר ששניים ביצעו עבירה של רצח וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, הם נמלטו מן הזירה והגיעו למטע שם חברו למערער, אשר המתין להם במקום עם רכב מילוט. בהמשך, הציתו השלושה את הרכב ששימש אותם לביצוע המארב, ונמלטו מן המקום. המערער זוכה בבית המשפט המחוזי מעבירת ההצתה והורשע בעבירת **סיוע לאחר מעשה**, ונגזרו עליו **שנתיים מאסר בפועל**;

ע"פ 7752/03 **חלאילה**, מיום 28.9.04 - הורשע במחוזי בעבירות של שידול לחבלה בנסיבות מחמירות ו**סיוע לאחר מעשה** רצח. בית המשפט העליון זיכה מעבירת השידול, והפחית את העונש מ-8

שנות מאסר ל- **3 שנות מאסר בפועל**; המערער סייע למי שביצעו מעשה רצח, והיה הדומיננטית במעשי הכיסוי וההסתרה: הוא שהורה לרוצחים לקבור את המנוח ולשוב ולקבורו עמוק יותר, והוא ששרף את בגדי המנוח, את בגדי הרוצחים ואת כלי הרצח. מעשים אלה הקשו על החקירה, והפרשה פוענחה רק לאחר חמש שנים. כל אותה עת לא ידעה משפחתו של המנוח מה עלה בגורלו, וגופתו לא נמצאה. עברו הפלילי של המערער מכביד ביותר וכולל שורה ארוכה של הרשעות בעבירות אלימות, רכוש וסמים.

ע"פ 2480/00 **קראדי**, מיום 25.5.00 - תגרה בשוק במהלכה נדקר אדם ונפטר. ארבעת הנאשמים הורשעו בעבירות שונות. מערער 2, הורשע בעבירות של **סיוע לאחר מעשה** ותקיפה בנסיבות מחמירות. בית המשפט המחוזי הטיל עליו שנת מאסר בפועל, ובית המשפט העליון הפחית את עונשו ל - **6 חודשי מאסר בפועל**.

ע"פ 4330/96 **אלמקייס**, מיום 2.1.97 - המערערים, אישה ובעלה. האישה הורשעה עפ"י הודאתה בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע של חבלה בכוונה מחמירה, חבלה בכוונה מחמירה, **סיוע לאחר מעשה** של פשע, השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט. המערער הורשע בעבירות של אי מניעת פשע, **סיוע לאחר מעשה** של פשע, השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט. המדובר היה בשתי פרשות שונות. הפרשה החמורה ביותר עניינה במעשה רצח. המערערת טענה לפני המערער ולפני אדם שלישי- אחיינו של בעלה כי שש שנים קודם לכן אנס אותה פלוני, ביצע בה מעשה-סדום וסחט אותה באיומים והכל לאחר שסיים אותה. לאחר ששמע האחין את טענות המערערת החליטו האחין והמערערת לתקוף את אותו פלוני. המערערת והאחין פגשו בפלוני והאחין נעץ בו סכין. הדבר הביא למותו של פלוני, והאחין נידון והורשע בגין מעשה זה על עבירת רצח בכוונה תחילה. לאחר מעשה רצח זה עזרו המערער והמערערת לאחין להשמיד ראיות אשר היה בהן כדי להצביע על מעשה הרצח. פרשה אחרת היתה זו, שהמערערת טענה לפני האחין והמערער כי פלוני אשר אצלו למדה נהיגה נוגע בגופה בניגוד לרצונה. האחין החליט ללמד את אותו מורה נהיגה לקח, ותקף אותו בעוצמה רבה. המערערת ידעה על תקיפה מיועדת זו, בעת התקיפה שהתה בדירתה, ואילו המערער עמד בפתח ביתו וצפה במתרחש. על **המערערת נגזרו 5.5 שנות מאסר בפועל**. על **המערער נגזרו בבית המשפט המחוזי שנה וחצי מאסר בפועל**, ובית המשפט העליון הפחית ל - **6 חודשי מאסר שירות בעבודת שירות** (ראו החלטה מיום 30.6.97), כאשר העילה העיקרית להפחתה היתה בתם המשותפת בת ה - 4.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע:

ע"פ 5927/11 **הררי**, מיום 23.8.12 - **מערער 1** (הררי) הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת נשק והחזקת נכס חשוד - **5 שנות מאסר בפועל** והפעלה במצטבר של שנה מאסר על תנאי, כך שסה"כ הוטלו עליו 6 שנות מאסר בפועל; **מערער 2** (עידן) - הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת נשק, שימוש ברכב ללא רשות, פירוק מרכב ושינוי זהות של רכב - **3 שנות מאסר בפועל**, והפעלה בחופף של 6 חודשי מאסר על תנאי; **מערער 3** (יעיש) הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת ונשיאת נשק והחזקת נכס חשוד - **4 שנות מאסר בפועל**. **מערער 4** (חמדי) - הורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע - **15 חודשי מאסר בפועל**; הנאשמים זוכו מעבירת ניסיון לרצח. נקבע כי הנאשמים נקטו בפעולות הכנה מרובות וקפדניות במשך זמן מה, ויש בכך ללמד על נחישותם להשלים את קשר הפגיעה, ולהציב את מעשיהם ברף העליון והחמור של עבירת הקשר. נקבע,

שבראש המדרג נמצא הררי שהוא הדמות המרכזית בקשר נוכח תפקידו המרכזי ביצירת הקשר ובפעולות התכנון לקראת הוצאתו לפועל. להררי עבר פלילי עשיר הכולל גם עבירות הדומות לעבירות בהן הורשע בתיק זה. שני במדרג החומרה הוא יעיש, שה-DNA שלו נמצא על האקדח וקשריו עם הררי מלמדים שמדובר בשותף מהותי לעבירת הקשר, ולו עבר פלילי מכביד ביותר (34 הרשעות קודמות שבגינן הושתו עליו, לאורך השנים, 31 שנות מאסר). עידן הוצב שלישי במדרג החומרה נוכח העבירות הנוספות המיוחסות לו (נטילת אופנוע ללא רשות ושינוי לוחית הרישוי) ועברו הפלילי, אף שנמצא כי איננו מכביד. בעניינו של עידן נשקלו לקולא דברי עדי האופי ששיבחו את אופיו ועבודתו, כן נשקלו סיכויי לשיקום. בתחתית סולם החומרה מוקם חמדי. נאמר, כי מעורבותו בקשר פחותה ועברו הפלילי אינו מכביד. כן נקבע שלא ניתן לשלול את סיכויי לשיקום נוכח עברו כאיש עבודה, כוונותיו להינשא, וכן תפקודו התקין מיום שהשתחרר ממעצרו בתיק זה. הררי, עידן ויעיש (הנאשמים 1-3) אחראים להחבאתו של נשק גנוב בלב שכונת מגורים. עבירת החזקת הנשק (ונשיאתו, בעניינו של יעיש) איננה עומדת לבדה, והיא מצטרפת לעבירת קשירת הקשר. מעשים אלה ראוי שיענו בענישה חמורה ומרתיעה.

ע"פ 1898/10 אבו סנינה, מיום 26.7.10 - המערער הורשע על פי הודאתו בעבירה של קשירת קשר לבצע פשע, ונגזרו עליו 15 חודשי מאסר בפועל; המערער הביעה נכונות להצטרף לחוליית טרור שהתכוונה לבצע פיגועים, אף שלבסוף לא נטל חלק בפעילותה.

על כן:

מתחם העונש ההולם בעניינו של **נאשם 1**, שכאמור הורשע בעבירות של **סיוע לרצח וקשירת קשר לביצוע פשע (לגרות למותו של המנוח)**, בנסיבות תיק זה וכמפורט בהכרעת הדין ולעיל, הינו בין 7 ל- 11 שנות מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 3, שכאמור הורשע בעבירות של **קשירת קשר לביצוע פשע (לגרום למותו של המנוח) ומסייע לאחר מעשה**, בנסיבות תיק זה וכמפורט בהכרעת הדין ולעיל, הינו בין 2.5 ל- 4.5 שנות מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות [סע' 40יא לחוק]:

נאשם 1:

הפגיעה של העונש בנאשם 1, לרבות בשל גילו [סע' 40יא(1) לחוק], **והנזקים שנגרמו לנאשם 1 מביצוע העבירה והרשעתו** [סע' 40יא(3) לחוק]: נאשם 1, כבן 28. מתוך חוו"ד פסיכיאטרית מיום 28.11.13 - ת/7 בעניינו של נאשם 1: ללא עדות לקיומה של מחלה נפשית, ללא עדות לקיומו של מצב פסיכוטי, מתאר לעיתים מחשבות אובדניות על רקע של יאוש ותסכול ממה שעובר עליו מתקופת מאסרו הממושכת; **מכתבה של מדונה ואהב, בת זוגו של נאשם 1 (נ/2)** - ממנו עולה, לדבריה, כי מצבו הנפשי של נאשם 1 בבית הסוהר התדרדר מאוד, הוא מקבל תרופות ואף אושפז מספר ימים בבית חולים; מתוך עדותה של **עה/4 לנאשם 1, דלו אילהם**, אמו של נאשם 1 (עמ' 2,340 לפר'): לדברי העדה, נאשם 1 לוקח כדורים, ומספר שהוא לא מרגיש טוב בבית סוהר, הוא עייף. **תעודה רפואית**

של הפסיכיאטריה ד"ר צ'יקין ליליה מיום 24.4.16 (נ/3 ו- נ/4) - ממנה עולה, בתמצית, שנאשם 1 מקבל טיפול אנטיפסיכוטי. נאשם 1, בבדיקה הנוכחית, ללא הפרעות במהלך חשיבה, שולל מחשבות שווא, מתלונן על החמרה במצבו על רקע החלטות בית המשפט - בין השאר, לא ישן ולחוץ. ללא עדות לפנומנולוגיה דכאונית מג'ורית. שולל הפרעות בתפיסה, ללא אובדנות או כוונה לפגוע בעצמו ובסביבה, בוחן מציאות תקין; **מכתבה של עו"ס ליצקי מבית הסוהר רימונים מיום 21.4.16 (נ/5) - ממנו עולה כי נאשם 1 שלל רקע פסיכיאטרי ו/או אובדני טרם המעצר. בשנת 2013 התרחש אירוע משמעת בו התפרע נאשם 1 באגף ותקף איש סגל. לדברי נאשם 1 ההתפרעות הייתה עקב נטילת כמות מופרזת של כדורי שינה לאור מצוקה נפשית ממעצרו הארוך. לאחר מכן היה בטיפול ומעקב פסיכיאטרי במהלכו היו שני ניסיונות לפגיעה עצמית. בשנת 2015 התקיימה עבירת משמעת, כאשר נאשם 1 התקוטט עם אסיר אחר. כיום, נאשם 1 נמצא במעקב וטיפול פסיכיאטרי ומשתף פעולה עם הגורמים המקצועיים. ההתרשמות של העו"ס הינה כי נאשם 1 במהלך מעצרו הפגין חוסר יציבות מבחינה נפשית. ניכר כי הקושי נובע מהיותו זמן רב בסטטוס עצור וחוסר וודאות ממצבו המשפטי. כמו כן עולה, כי לעיתים נוטה להתנהגות אלימה במצבי משבר וקונפליקט, אם כי בתקופה האחרונה נאשם 1 מנסה לנתב עצמו לאפיקים פרודוקטיביים יותר. [ראו גם: **מסמכים רפואיים** מבית חולים מאיר מיום 28.8.13 (נ/6), **ומסמך של הרוקח עיסא באסל (נ/7)**; עמ' 2,337 לפר'].**

הפגיעה של העונש במשפחתו של נאשם 1 [סע' 40א(2) לחוק]: מתוך עדותה של **ע/ה 4 לנאשם 1, דלו אילהם**, אמו של נאשם 1 (עמ' 2,340 לפר'): לדברי העדה, מאז שנאשם 1 נעצר המצב שלהם התדרדר. נאשם 1 דאג הרבה לבית, לפרנסה שלהם, לאבא שלו. אבא של נאשם 1 לא עובד, היא היתה עובדת כגננת ועכשיו היא לא עובדת. לדברי העדה, אבא של נאשם 1 נכה, יש לו מחלה שפתאום הוא לא יכול לעמוד על הרגליים, היא חולת סכרת. העדה ציינה כי היא יודעת שזה קשה למשפחת המנוח, אבל למשפחה שלה קשה, נאשם 1 הוא הבן היחיד שלה. העדה ביקשה מבית המשפט שירחם על הבן שלה; מתוך **מכתבה של מדונה ואהב, בת זוגו של נאשם 1 (נ/2)** עולה, כי היא פונה לבית המשפט ומתחננת להתחשב ככל האפשר בנאשם 1 ולנהוג כלפיו במידת הרחמים. לדבריה, מצבם של הוריו קשה מאוד, נפשית וכלכלית. מדובר במשפחה טובה וישרה שכואבת וסובלת מאוד. נאשם 1 עזר רבות למשפחה. בשקילת העונש היא מבקשת מבית המשפט לפתוח צוהר של תקווה כדי שהם יוכלו להשתקם יחד, להינשא ולהקים משפחה כאחד האדם וללכת בדרך של אנשים שומרי חוק. **ממכתבו של מר עומר סיקסיק**, יו"ר האגודה למען ערביי יפו מיום 20.4.16 (נ/1) עולה כי נאשם 1 הוא בן למשפחה מכובדת בקהילה, ואף תרם רבות לקהילה ביפו. הנאשם התנדב לאחת בפעילויות לטובת הציבור שארגנה העמותה. נאשם 1 משמש לאביו הנכה כיד ימינו ותמיד תמך ופרנס את משפחתו. **ממכתבה של עו"ס ליצקי מבית הסוהר** רימונים מיום 21.4.16 (נ/5) - עולה כי לאביו של נאשם 1 100% נכות בגין מחלת סרטן ואמו חולת סכרת. לנאשם 1, שהוא בן יחיד, שתי אחיות. עול הפרנסה עליו. הוגש **אישור של מינהל השירותים החברתיים בעיריית תל אביב-יפו (נ/8)** לפיו אימו של נאשם 1 מוכרת ומטופלת במחלקת הרווחה "חוצות-יפו". כמו כן הוגש **אישור מביטוח לאומי (נ/9)** לפיו אביו של נאשם 1 זכאי לקצבאות מביטוח לאומי לפי פרק ביטוח נכות. אביו של נאשם 1 מוגדר בדרגת אי כושר של 75% יציבה, וזכאי לתשלום 100% קצבה (נ/9, בעמ' 1) (ראו גם מתוך טיעונו לעונש שפורט לעיל של ב"כ נאשם 1, לגבי נסיבותיהם המשפחתיות והכלכליות של נאשם 1 ומשפחתו, ודברי נאשם 1 - בעמ' 2,364-2,366 לפר').

נטילת האחריות של נאשם 1 על מעשיו, ומאמציו לחזור למוטב [סע' 40א(4) לחוק]: נאשם 1 לא נטל אחריות על מעשיו. נאשם 1 טוען לחפותו, כפר באשמה וניהל משפט, כפי שאלה הן אכן זכויותיו והן לא נזקפות לחובתו (ראו גם: סע' 40א(6) לחוק). **ממכתבה של עו"ס ליצקי מבית הסוהר** רימונים מיום 21.4.16 (נ/5) - עולה כי מתחילת שנת 2012 נאשם 1 שהה בבית סוהר, ללא עבירות משמעת ובדיקות שתן נקיות מסמים. מנובמבר 2012 שהה בבית סוהר אחר והשתתף בקבוצה פסיכו-חינוכית "שליטה בכעסים". התרשמות המנחה היא כי נאשם 1 גילה התעניינות

בתהליך הלמידה הקבוצתי וביצע את כל המטלות והפגין נוכחות קבועה, אך לא ברור אם הפיק לקחים חינוכיים וטיפולים.

התנהגות החיובית של נאשם 1 ותורמתו לחברה [סע' 40א(7) לחוק]: מתוך עדותו של **עה/1 לנאשם 1, משראווי אחד** (עמ' 2,339 לפר'): נאשם 1 גדל אצלו בבית, והעד הכיר את נאשם 1 כבחור שאפשר להתגאות בו. ההורים של נאשם 1, חינכו אותו לצד הטוב ביותר; מתוך עדותו של **עה/2 לנאשם 1, עבד פיטר** (עמ' 2,339 לפר'): לדברי העד, נאשם 1 מילדות היה ילד נהדר, ילד זהב. לדברי העד אם נאשם 1 רואה זקן ברחוב או עיוור רוצה לעשות משהו עוזר לו, ונותן את כל הכתף, לכל מיני דברים, כמו למשל רואה זקנה שסוחבת סלים אז הוא הולך לעזור לה; מתוך עדותו של **עה/3 לנאשם 1, סאסין ויקטור** (עמ' 2,339-2,340 לפר'): נאשם 1 עבד אצלו תקופה. נאשם 1 היה עובד נשמה, עשר.

התנהגות רשויות אכיפת החוק [סע' 40א(9) לחוק]: במסגרת הכרעת הדין דחינו בהתייחסות מפורטת את טענתו של ב"כ נאשם 1 באשר ל"אכיפה בררנית" (ראו בעמ' 178-181 להכרעת הדין). הנימוקים שפירטנו בהכרעת הדין בסוגיה דלעיל - שלפיהם דינה של טענת האכיפה הבררנית להידחות - יפים גם לשלב העונש.

עברו הפלילי של נאשם 1 [סע' 40א(11) לחוק] פורט לעיל, וכאמור, לפי **גיליון המרשם הפלילי של נאשם 1 (ת/1)**, עברו הפלילי הוא כדלקמן: שנת 2011 - עבירה של נסיון להתפרצות למגורים/תפילה לבצע עבירה ועבירה של היזק לרכוש במזיד, כשבגין הוטלו על הנאשם, בשנת 2014, **6 חודשי מאסר בפועל (ת/4)**; שנת 2006 - עבירות של הפרעת שוטר במילוי תפקידו, נהיגה בקלות ראש והחזקת נכס חשוד כגנוב, כשבגין עבירות אלה הוטלו על הנאשם, בשנת 2009, בין השאר, **4 חודשי מאסר בפועל**; שנת 2006 - עבירה של חבלה במזיד ברכב כשבגין הוטלו על נאשם 1, בשנת 2009, בין השאר, **10 חודשי מאסר על תנאי**; שנת 2008 - עבירה של החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית כשבגינה הוטלו על נאשם 1, בשנת 2008, בין השאר, **שנתיים מאסר בפועל**; שנת 2005 (בימ"ש לנוער) - עבירות של שבל"ר ונטישה במקום אחר, הפרעת שוטר במילוי תפקידו, נהיגת רכב מנועי ללא רישיון, נהיגה בקלות ראש, קבלת נכסים שהושגו בפשע, החזקת נכס חשוד כגנוב, הפרת הוראה חוקית, היזק לרכוש במזיד, הסגת גבול פלילית ותקיפה הגורמת חבלה ממש, כשבגין הוטלו על נאשם 1, בשנת 2007, בין השאר, **8 חודשי מאסר על תנאי**. עם זאת, אציין: מהמידע והנתונים דלעיל עולה שעיקר עברו הפלילי של נאשם 1, איננו מתחום עבירות האלימות.

בעניינו של **נאשם 2** - לאור מצוות המחוקק בדבר עונש מאסר עולם חובה בגין הרצח שביצע נאשם 2, מתייתר הצורך לפרט (גם) את רכיבי סע' 40א לחוק בעניינו של נאשם 2.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות - **נאשם 3**:

הפגיעה של העונש בנאשם 3, לרבות בשל גילו [סע' 40א(1) לחוק]: נאשם 3 כבן 60. **ממסכים רפואיים (נ/11 ו- נ/12)**, עולה: נאשם 3 נמצא במעקב וטיפול מרפאתי. מעברו, ידוע כסובל ממחלת סוכרת קשה עם סיבוכים של המחלה, ביניהם, קושי בהליכה עקב פגיעה של המחלה בעצבים של שתי הרגליים. כמו כן נאשם 3 סובל ממחלת עור מפושטת בגוף. לאור מצבו הקשה נאשם 3, הוא זקוק לעיתים קרובות לביקורי בית ולבדיקת רמות סוכר (סוכרת לא מאוזנת; ראו גם את עמוד התמליל שהגישה התביעה - **ת/9ג**, עמ' 22).

נטילת האחריות של נאשם 3 על מעשיו, ומאמציו לחזור למוטב [סע' 40א(4) לחוק]: נאשם 3 לא נטל אחריות

על מעשיו. נאשם 3 טוען לחפותו, כפר באשמה, וניהל משפט, כפי שאלה הן אכן זכויותיו והן לא נזקפות לחובתו (ראו גם: סע' 40יא(6) לחוק).

התנהגות החיובית של נאשם 3 ותרומו לחברה [סע' 40יא(7) לחוק]: **מעטפה ובה שני מסמכים (נ/10)** - לבקשת הצדדים, תוכן המעטפה ניתן לעיון בית המשפט בלבד, והמעטפה תוחזק בכספת (עמ' 2341 לפר', ש' 4-1). בית המשפט קרא את שני המסמכים שבמעטפה **נ/10**. מתוך עדותו של **עה/1 לנאשם 3, חיים גרינוולד** (עמ' 2,341-2,342 לפר'): לדברי העד, נאשם 3 הוא חבר בלב ובנפש, הוא אדם שעוזר לכל מי שפונה אליו. בעבר, בכנסייה ביפו היה חשש לביצוע לינץ' בחייל צה"ל שנכנס לכנסייה, ונאשם 3 הציל אותו, הוא יצא נגד האנשים שם. מדובר באדם זהב, חבר טוב ושותף נאמן; מתוך עדותו של **עה/2 לנאשם 3, איברהים אבו שינדי** (עמ' 2,342 לפר'): לדבריו, במהומות באינתיפאדה באוקטובר 2000 היו מהומות מאוד קשות, העד יחד עם נאשם 3 יצאו לרחוב ועצרו את המהומות, הם בנו אוהל הידברות של יהודים וערבים, נאשם 3 גייס איש עסקים. הוא מכיר את נאשם 3 כאיש שמנסה לשמור על חיים סובלניים, לשמור על החוק. דוגמא נוספת היא חייל שרצו לעשות בו לינץ' בכנסייה, ונאשם 3 הגן עליו בגופו ומנע את הלינץ'. הוא פנה לנאשם 3 בהרבה תחומים, גם בתחום האישי, גם בקשר עם העירייה וגם עם פרויקטים שונים ורבים שהם עושים בעיר לטובת הכלל; מתוך עדותו של **עה/3 לנאשם 3, חמיס אלבועלפיה** (עמ' 2,342-2,346 לפר'): לדבריו, בשנת 1995 היה חייל שריסס את הכנסייה ועטו עליו לא מעט אנשים שנמצאו אז באיזור, ונאשם 3 ניסה בכל הכוח להגן על החייל. באוקטובר 2000 היחסים בתוך יפו היו מאוד מתוחים, וקבוצה שמעוניינת לשמר את יפו כעיר של קיום יהודי ערבי, הוא בתוכם, הקימו ביפו אוהל ואירחו יהודים וערבים. נאשם 3, בין השאר, גם מימן מכספו הפרטי מתוך אכפתיות ורצון. לפני 6-7 שנים נאשם 3 התקשר ואמר לו שחטפו ביפו נשק מחייל. נאשם 3 הציע לעד שהם יציעו יחד פרס כספי כדי שיוחזר הנשק, וזה נפתר אחרי כמה שעות; מתוך עדותו של **עה/4 לנאשם 3, חנוך שטרן** (עמ' 2,346-2,347 לפר'): לדבריו, נאשם 3 היה פעיל מתנדב שפותר בעיות חברתיות ופותר בעיות של מחלוקת בין הממסד לתושבים. נאשם 3 הוא אדם שכל מילה שלו הייתה אמת, מחוייב ליפו, למשפחה, לכל התושבים, פעיל מאוד, מוציא מכספו ותורם. בסוף שנות ה-80 בשכונת נווה גולן יום אחד שוטר עם קטנוע נרגם באבנים, והוא מצא מקום מפלט במוסך של נאשם 3, אשר הגן עליו והתקשר למשטרה כדי שיבואו לעשות סדר. בתחילת שנות ה-90, בכנסייה של נאשם 3, מגדל הפעמונים הוכרז כמבנה מסוכן, והייתה בעיית מימון. בעזרת נאשם 3 הגיעו למשרד המשפטים והעניין טופל; מתוך עדותו של **עה/5 לנאשם 3, סיקסיק עומאר** (עמ' 2,347 לפר'): לדברי העד, הקשרים של נאשם 3 במשטרה ובעירייה מביאים תועלת מאוד חשובה לקהילה. פעם הוא היה במוסך של נאשם 3 ונכנסה אישה שנאשם 3 לא מכיר, ונאשם 3 אמר לעד שהאישה בלי חשמל כמה ימים, והוא עזר לה בתשלום החוב; מתוך עדותו של **עה/6 לנאשם 3, ג'ורג' מנצור** (עמ' 2,347-2,349 לפר'): לדברי העד, בשנת 2007 נאשם 3 ניסה לשכנע אותו להצטרף לאגודה. האגודה של נאשם 3 הייתה נתינה, טובת הקהילה, שלום בתוך האגודה וקירוב הלבבות שהיה חסר באותה תקופה, וזה מה ששכנע אותו להצטרף. הם התחילו עם העשייה ותוכנית עבודה שהציבו לעצמם. לדבריו, נאשם 3 הוא איש של רצון ושל עזרה.

עברו הפלילי של נאשם 3 [סע' 40יא(11) לחוק]: **מגיליון הר"פ של נאשם 3 (ת/3)** עולה שרשומה לחובתו עבירה של ביצוע עבודות בסטיה מן ההיתר, בגינה הוטל על הנאשם קנס. עבירה זו התיישנה בשנת 2013.

נסיבות נוספות [סע' 40יב לחוק]:

קעולה מטיעוני ב"כ הצדדים, וכן מ-**ת/10** שהוגש בהסכמה - נאשם 3 היה במעצר מאחורי סורג ובריש מיום 6.1.12 ועד ליום 9.4.13. ביום 9.4.13 שוחרר נאשם 3 לבית אחותו בירושלים בפיקוח אלקטרוני, ולמעצר בית. ביום 20.11.13

נאשם 3 עבר למעצר בית בפיקוח אלקטרוני, לבית מלון בהרצליה. בהמשך ניתנו לנאשם 3 הקלות בשעות ההתאווורות. החל מיום 22.2.15 נאשם 3 היה בפיקוח אלקטרוני לילי בלבד, שבוטל ביום 14.1.16, בהסכמת התביעה (ראו גם בעמ' 2,357 לפר'). ב"כ נאשם 3 טען כי בכל התקופה שנאשם 3 היה במעצר בית, הוא לא יכול היה להיות ביפו, והיתה בכך פגיעה מבחינת עסקיו, ומבחינת המשפחה המורחבת שלו. כמו כן, לטענתו, נאשם 3 סבל בתקופה הזו (ראו בסוגיה: ע"פ 7768/15 פלוני, מיום 20.4.16, סע' 43 לפסה"ד; ע"פ 8547/15 מחאג'נה, מיום 5.6.16, בסע' 6-9 לפסה"ד).

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירות (עבור נאשמים 1 ו-3) [סע' 40א(10) לחוק]: חלפו כארבע וחצי שנים מיום 6.1.12 - הוא יום הרצחו של המנוח. עם זאת, יצוין: בתיק זה הוקלדו כ - 2,400 עמודי פרוטוקול; נשמעו 63 עדי תביעה ו- 17 עדי הגנה, לרבות עדות שלושת הנאשמים, ב - 70 ישיבות בבית המשפט שבהן נשמעו ראיות; הוגשו 420 מוצגי תביעה ו-74 מוצגי הגנה. כל הצדדים הגישו סיכומים בכתב. השלמת סיכומים על פה הושמעה בבית המשפט ביום 19.1.16 וביום 3.3.16. הכרעת הדין ניתנה ביום 27.3.16. התביעה וב"כ נאשם 2 טענו לעונש ביום 8.6.16, וב"כ נאשמים 1 ו- 3 טענו לעונש ביום 14.6.16. הוגשו ראיות לעונש מטעם התביעה (10/ת-1), ראיות לעונש מטעמו של נאשם 1 (1-1/נ-9), וראיות לעונש מטעמו של נאשם 3 (10-12/נ). כמו כן העידו עדי הגנה לעונש מטעמם של נאשמים 1 ו- 3. עוד יצוין: אף אחד מהצדדים לתיק זה לא הלן לאורך ניהולו של תיק זה באשר לקצב ההליך, שמטבעו, ובנתונים דלעיל, ארך את הזמן הדרוש לניהולו הסביר, הנכון והצודק.

אציע לחבריי לקבוע את עונשם של נאשמים 1 ו-3 בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע בעניינם. לא מצאתי שישנן נסיבות המצדיקות לחרוג ממתחם העונש ההולם לחומרא [סע' 40ה לחוק], וכן לא מצאתי כי יש הצדקה לחרוג ממתחם הענישה שנקבע לעיל לקולא [סע' 40ד לחוק].

הרתעה:

בענישה שתוטל על הנאשמים יש צורך בהרתעתם מפני ביצוע עבירות נוספות בעתיד [סע' 40ו לחוק], ויש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות מעין אלה [סע' 40ז לחוק]. אשר לנאשם 1, הרי שבהרתעתו האישית יש להתחשב גם בעברו הפלילי, כשהוטלו עליו בעבר תקופות מאסר בפועל ולא היה באלו כדי להרתיעו מביצוע העבירות נשוא תיק זה. יפים בהקשר זה דבריו של בית המשפט העליון:

"לעיתים מזומנות, מזומנות מדי, באים בפנינו תיקי אלימות קשים שהפכו לדאבון הלב לחזון נפרץ, ולא אחת מתקפדים חיי אדם...בתי המשפט מצווים ליתן יד לשירות התופעה, באמצעות נשקם היחיד במאבק זה, הוא העונש...עד כמה הפכה האלימות לתופעה נפוצה ומדאיגה בחברתנו. ברם, תופעה זו יש למגר וכפי שכבר נאמר על-ידי בית-משפט זה, הגיעה השעה להחמיר בענישתם של עבריינים בתחום זה ויפה שעה אחת קודם. החומרה היתרה שמעשי אלימות אכזריים כגון אלה, שהעברין מבצע אותם במו ידיו, תוך שימוש בסכין, מחייבת את בתי המשפט להקשות את ליבם ולדחות נימוקים הנשקלים לזכותו של הנאשם בעבירות אחרות. מי שנוטל סכין בידיו ונועץ אותו בגופו של הזולת מהווה סכנה לציבור ויש להחמיר בענישתו...כך מקל וחומר כאשר מדובר בחיי אדם שקופחו, ובעניין קדושת חיי אדם כל המוסיף גורע" (ע"פ 7637/05 יוסף, מיום 5.7.07, בסע' ח' לפסה"ד).

בית המשפט חזר לא פעם על החומרה הרבה כאשר עסקין בעבירות המתה:

"העיקר הוא שהענישה חייבת לבטא את הערך של קדושת החיים. עונש קל...יבטא זילות בערכם של חיי אדם. העונש צריך להיות גמול הולם ותמרוז אזהרה למערער ולאחרים שכמותו." (ע"פ 2772/11 נחמני, מיום 21.3.12, בסע' 34 לפסה"ד).

ובאשר להרתעה בעבירה של קשירת קשר, כבר פסק בית המשפט העליון:

"שיקולי הרתעה ובמיוחד שיקולי הרתעת הרבים, מצדיקים החמרה בעונשו של המערער... המערער...הפך לחלק אינטגרלי מחבורה אשר קשרה קשר לרצוח אדם...ובחר, למרבה הצער, ללכת בנתיב הפלילי הראוי לגינוי ולהוקעה...דרושה בעניינו ענישה משמעותית ומרתיעה שתהווה תמרוז אזהרה עבור קושרים עתידיים..." (ע"פ 4770/14 אגייב, מיום 5.11.15, בסע' 64 לפסה"ד).

ועוד נפסק בהקשר זה:

"מעבר לכך שהמחוקק ראה סכנה עצמאית בעצם קיומו של קשר לבצע פשע, בבואנו לשקול את עונשם של הנאשמים עלינו לתת משקל לסוג העבירה אליה חתר הקשר - ובעניינו עסקין בסוג עבירות חמור ביותר שעל מערכת אכיפת החוק לנסות ולהרתיע מפני ביצוען. חלקם של בתי המשפט במאבק בעבירות מעין אלה הוא באמצעות ענישה מרתיעה" (ע"פ 5927/11 הררי, מיום 23.8.12, בסע' 76 לפסה"ד).

פיצוי:

התביעה עתרה להטיל על כל אחד משלושת הנאשמים פיצוי למשפחת המנוח - קורבן העבירות, בסכום המקסימלי הקבוע בחוק. ב"כ נאשם 1 עתר להטיל על נאשם 1 מחצית מסכום הפיצוי שיוטל על נאשם 2. ב"כ נאשם 2 עתר להטיל על נאשם 2 את הפיצוי המינימלי האפשרי, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט. ב"כ נאשם 3 עתר להטיל על נאשם 3 מחצית מסכום הפיצוי שיוטל על נאשם 1 (ראו בסוגיית הפיצוי: פס"ד שניתן לאחרונה - ע"פ 1076/15 טווק, מיום 7.6.16).

על-כן: לאור האמור והמפורט בהרחבה בהכרעת הדין, ולאור כל האמור והמפורט לעיל, לרבות מתחמי הענישה שנקבעו לעיל על סמך רכיביהם הרלבנטיים, **העבירות שביצעו הנאשמים ונסיבותיהן, וכן הנסיבות ש"בתוך המתחמים"** שאינן קשורות בביצוע העבירות, הנסיבות הנוספות שפורטו לעיל, השיקולים, המידע והמסמכים שפורטו לעיל ושהובאו בפנינו, הצהרת נפגעי העבירה **ת/6, עברו הפלילי של נאשם 1**, הראיות והטיעונים לעונש ובהם עדויות עדי ההגנה לעונש, האמור בשני המסמכים שבמעטפה **נ/10** בענינו של נאשם 3, נסיבותיהם המשפחתיות, האישיות והרפואיות של הנאשמים לרבות **מצבו הבריאותי של נאשם 3** וגילו, היותו של **נאשם 1 במעצר** מאחורי סורג וברח מזה **כארבע שנים וחצי, ונאשם 3 - במעצר** מאחורי סורג וברח **כשנה ושלושה חודשים** (ממנו שוחרר), מעצרו הממושך של **נאשם 3 בפיקוח אלקטרוני** (מלא וחלקי) בתקופה כוללת של **כשנתיים ותשעה חודשים**, שהותו הממושכת **במעצר בית** (מלא וחלקי) ובתנאי שחרור, עברו הנקי של **נאשם 3**, הטלת עונש **מאסר עולם חובה על נאשם 2**, ובשים לב למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות שביצעו הנאשמים בנסיבות ביצוען הקונקרטיות בתיק זה, **אני**

מציע לחבריי להטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1:

1. **8.5 (שמונה וחצי) שנות מאסר בפועל**, שיימנו מיום מעצרו - 18.1.12, למעט התקופה שבה נאשם 1 ריצה עונש מאסר בפועל בתיק 29343-07-12 (גז"ד מיום 2.7.14-ת/4) **שלא** תנוכה מתקופת המאסר בפועל שהוטלה לעיל.
2. 18 חודשי מאסר על תנאי שבמשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו לא יעבור הנאשם עבירה של אלימות פיזית נגד הגוף מסוג פשע, לרבות ניסיון.
3. 8 חודשי מאסר על תנאי שבמשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו לא יעבור הנאשם עבירה של אלימות פיזית נגד הגוף מסוג עוון, או עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, והכל - לרבות ניסיון.
4. 6 חודשי מאסר על תנאי שבמשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו לא יעבור הנאשם עבירה של קשירת קשר לביצוע עוון, לרבות ניסיון.
5. הנאשם ישלם פיצוי בסך של 50,000 ₪ לטובת עזבון המנוח. הפיצוי האמור יופקד בקופת בית המשפט ב- 5 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 1.9.16 ובכל ראשון לחודש שלאחר מכן. לא יופקד כל תשלום מסכום הפיצוי האמור במלואו במועדו, הרי שמלוא סכום הפיצוי יעמוד לפרעון מיידי וישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום שבו אמור היה הנאשם לשלמו, ועד למועד תשלומי המלא בפועל.

נאשם 2:

1. **מאסר עולם** (עונש החובה שבחוק).
2. הנאשם ישלם פיצוי בסך של 170,000 ₪ לטובת עזבון המנוח. הפיצוי האמור יופקד בקופת בית המשפט ב- 10 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 1.9.16 ובכל ראשון לחודש שלאחר מכן. לא יופקד כל תשלום מסכום הפיצוי האמור במלואו במועדו, הרי שמלוא סכום הפיצוי יעמוד לפרעון מיידי וישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום שבו אמור היה הנאשם לשלמו, ועד למועד תשלומי המלא בפועל.

נאשם 3:

1. **3.5 (שלוש וחצי) שנות מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו מיום 6.1.12 ועד ליום 9.4.13.
2. 12 חודשי מאסר על תנאי שבמשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו לא יעבור הנאשם עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע.

3. 8 חודשי מאסר על תנאי שבמשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו לא יעבור הנאשם עבירה של קשירת קשר לביצוע עוון או עבירה של מסייע לאחר מעשה, והכל לרבות ניסיון.

4. הנאשם ישלם פיצוי בסך של 38,000 ₪ לטובת עזבון המנוח. הפיצוי האמור יופקד בקופת בית המשפט ב- 4 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 1.9.16 ובכל ראשון לחודש שלאחר מכן. לא יופקד כל תשלום מסכום הפיצוי האמור במלואו במועדו, הרי שמלוא סכום הפיצוי יעמוד לפרעון מיידי ויישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום שבו אמור היה הנאשם לשלמו, ועד למועד תשלומו המלא בפועל.

**גלעד נויטל, שופט,
אב"ד**

השופט מאיר יפרח:

אני מסכים.

מאיר יפרח, שופט

השופטת גיליה רביד:

אני מסכימה.

**גיליה רביד,
שופטת**

סוף דבר:

אנו גוזרים אפוא, פה אחד, על שלושת הנאשמים, את העונשים כמפורט בחוות דעתו של האב"ד, השופט נויטל.

הוסברה לנאשמים זכותם לערער על פסק הדין תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג תמוז תשע"ו, 19 יולי 2016, במעמד הצדדים.

עמוד 30

גיליה רביד, שופטת

מאיר יפרח, שופט

גלעד נויטל, שופט
אב"ד